

ይህ የጥናት መዋሪያ
የሚያተኩረው በቤተ ክርስቲያን
አገልግሎት ላይ በተሰማሩ
ሰዎች ላይ ሲሆን የጥናት
መዋሪያውን በብዙ የተለያዩ
መንገዶች መጠቀም ይቻላል።
በግል የእግዚአብሔርን ቃል
ለማጥናትም ሆነ በአዋቂዎች
የሰንበት ትምህርት ቤት ወይም
በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት
ቤት መጠቀም ይቻላል።

ይሁንና መዋሪያው የተዘጋጀው
በትምህርተ-መለኮት ማስፋፊያ
(ት.መ.ግ) መልክ ነው።
በመሆኑም ይህ መጽሐፍ
መዋህርን ተከቶ ስለ መጽሐፍ
ቅዱስ ትምህርተ-መለኮት
ወይም አገልግሎት ለተግረው
ጠቃሚ ትምህርቶችን
ያስተላልፋል። ተግረው በዚህ
የጥናት መጽሐፍ እየተመራ
ጥያቄዎችን በመመለስና
የተግረውን ከሕይወቱ ጋር
በማዛመድ በቀን እንደ ሰዓት
ያህል ጊዜ ያሳልፋል።

ከሁሉም የላቀ ትርፍ
የሚገኘው ደግሞ ተግሪዎቹ
በላዎንት እንደ ቀን
ተለባለበው የተማሩትን
ሲከልሱና የእግዚአብሔር ቃል
እንዴት ካሉበት ሁኔታ ጋር
እንደሚዛመድ ሲወያዩ ነው።

የሮሜ መልእክት

የጥናት መምሪያና

ማብራሪያ

በትምህርተ መለኮት ማስፋፊያ (ት.መ.ማ.)
መልክ የተዘጋጀ

ጽሑፍ - በስቲቭ ስትራውስ
ትርጉም - በጌቱ ግዛው

እርማት - በኃይሌ ጀናይና በግርማዊ

1ኛው እትም በ1988 ዓ.ም ከታተመ በኋላ
በተከታታይ በ1991፣ በ1994 እና በ1995 ዓ.ም ታተመ።

አሳታሚ፡-

መጽሐፍ ቅዱስን
መሠረት ያደረጉ
መጻሕፍት

የኤስ. አይ. ኤም ሥነ ጽሑፍ ክፍል
የፖ.ሣ.ቁጥር 127
አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

ትምህርት 1 - መግቢያ	1
ትምህርት 2 - ሮሜ 1:1-17	19
ትምህርት 3 - ሮሜ 1:18-2:16	40
ትምህርት 4 - ሮሜ 2:17-3:20	64
ትምህርት 5 - ሮሜ 3:21-31	86
ትምህርት 6 - ሮሜ 4	107
ትምህርት 7 - ሮሜ 5	128
ትምህርት 8 - ሮሜ 6:1-23	152
ትምህርት 9 - ሮሜ 7:1-25	173
ትምህርት 10 - ሮሜ 8:1-17	199
ትምህርት 11 - ሮሜ 8:18-39	224
ትምህርት 12 - ሮሜ 9:1-29	252
ትምህርት 13 - ሮሜ 9:30-10:21	284
ትምህርት 14 - ሮሜ 11:1-36	314
ትምህርት 15 - ሮሜ 12:1-8	345
ትምህርት 16 - ሮሜ 12:9-21	378
ትምህርት 17 - ሮሜ 13:1-14	405
ትምህርት 18 - ሮሜ 14:1-23	430
ትምህርት 19 - ሮሜ 15:1-33	456
ትምህርት 20 - ሮሜ 16:1-27 እና ክለሳ	486
የቤት ሥራ	502
ካርታ	503

የሮሜ መልእክት ንድፈ አሳብ

1. መግቢያ፡ - ሐዋርያው ጳውሎስ ሊሰብከው የተጠራበትን አሁን ደግሞ በሮም ሊሰብከው እየጓጓለት ያለውን የክርስቶስን ወንጌል ትምክሕቱ ያደርጋል (1: 1-17)
 - ሀ. ጳውሎስ ታላቁን ወንጌል ለመስበክ የመለየት ታላቅ ጥሪ ነበረው (1: 1-7)።
 - ለ. ጳውሎስ እግዚአብሔርን ስለ ሮም ክርስቲያኖች ያመሰግናል፤ ደግሞም የረጅም ጊዜ ፍላጎቱ በመሆኑ ሲጸልይበት የነበረውን ነገር ያካፍላቸዋል። ይህም፡ - አሁን ሊፈጸም ያለው፥ ለወንጌል አገልግሎት፥ እርስ በእርስ ለመተናነጽና እነርሱን ለመጎብኘት ነው (1: 8-15)።
 - ሐ. ጳውሎስ በወንጌል አያፍርም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር እርሱ ጻድቅ ስለሆነ ሰዎችን በእምነት ጻድቅ የሚልበት መንገድ በወንጌል ተገልጧልና ነው (1: 16-17)።
2. ሰው ሁሉ ኃጢአትን ስለሠራ ማንም ሰው የሕግን ሥራ በመፈጸም ጻድቅ ሊባል አይችልም (1: 18-3: 20)።
 - ሀ. ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር የሚያውቁትን ነገር ቸል ስላሉና በራሳቸው መንገድ ስለሄዱ፥ በእግዚአብሔር ቁጣ ስር ናቸው (1: 18-32)።
 - ለ. አይሁዶችም ሆኑ ጥሩ ሥነ ምግባር ያላቸው ሰዎች ቢሆኑም እንኳ፥ በኃጢአት ሥልጣን ስር ስለሆኑ ማንም ሰው ሕግን በመጠበቅ ሊጻድቅ አለመቻሉ ያመለክታቸዋል (2: 1-3: 20)።
 - 1) እግዚአብሔር በሰዎች ላይ በሚሰጠው ፍርድ ትክክለኛና ጨርሶ የማያደላ ነው (2: 1-6)።
 - 2) የእግዚአብሔርን ሕግ ተላልፈዋልና አይሁዶችም ሆኑ፥ ጥሩ ሥነ-ምግባር ያላቸው ሰዎች፥ ሃይማኖታዊ ዕድላቸውም ሆነ፥ የሚፈጽሙት ሥርዓት ሊያድናቸው አይችልም (2: 17-29)። 3) ሕግን በመተላለፋቸው ምክንያት እግዚአብሔር በአይሁዶች ፈረደ ማለት ረስቶአቸዋል፤ ታማኝ አልሆነላቸውም ወይም በፍርዱ ትክክለኛ አይደለም ማለት አይደለም (3: 1-8)።

4) ብሉይ ኪዳን እንደሚለው፡ - ሰዎች ሁሉን አይሁድም ሆኑ አሕዛብ) ኃጢአትን ስላደረጉ የእግዚአብሔር ቁጣ ይገባቸዋል። እንዲያውም የሕጉ እውነተኛው ዓላማ፡ - ሕግን በመጠበቅ ማንም ሰው ሊጻድቅ አለመቻሉን ማሳሰብ ነው (3: 9-20)።

3. በብሉይ ኪዳን ዘመን እንዳደረገው፤ ዛሬም እግዚአብሔር በሕግ ሥራ ሳይሆን በእርሱ የሚትታመኑትን ሁሉ ጻድቃን ይላቸዋል (3: 20-4: 25)። ሀ. በክርስቶስ ደም በኩል በተገኘው መዋጀት የሕግን ሥራ በመታዘዝ ሳይሆን በእርሱ የሚያምኑትን ሁሉ እግዚአብሔር በጽድቁ ጻድቃን ስለሚላቸው መመካት አይቻልም፤ (3: 21-32)። ለ. ከሕግ ሥራዎች ውጭ በእምነት ብቻ እግዚአብሔር ሰውን ጻድቅ እንደሚል የአብርሃም ሕይወት መግለጫ ነው (4: 1-25)።

1) አብርሃም በእምነት ብቻ ጻድቅ ተባለ፤ ዳዊትም በዚህ ነጻ ይቅርታ በኩል ሐሴት አደረገ (4: 1-8)።

2) እግዚአብሔር አብርሃምን ጻድቅ ያለው ስለተገረዘ አይደለም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ጻድቅ ያለው ከመገረዙ እጅግ ቀደም ብሎ ነው። የእግዚአብሔር በረከቶች የሚገኙት ከግዝረት ውጭ ነው (4: 9-12)።

3) አብርሃምና ለአብርሃም የተገባው የተስፋ ቃል ተካፋዮች የሆኑ ሁሉ የተስፋ ቃል ኪዳንን የተቀበሉት በእምነታቸው ምክንያት እንጂ በሕግ ሥራ አይደለም (4: 12-17)።

4) አብርሃም የማይቻለውን ነገር እግዚአብሔር እንደሚችል በማመኑ እግዚአብሔር ጻድቅ እንዳለው፤ ዛሬም የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤን ለደኅንነታቸው የሚታመኑ ሰዎችን እግዚአብሔር ጻድቃን ይላቸዋል (4: 18-25)።

4. አማኞች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን በመባላቸው ከእግዚአብሔር ጋር ሰላምን፤ አዲስ ሕይወትን፤ ከሕግ ነጻ መሆንንና ርስታቸውን እርግጠኛ የሚያደርግላቸውን መንፈስ ቅዱስን ተቀብለዋል (5: 1-8: 39)።

ሀ. እግዚአብሔር ጻድቃን ያላቸው ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ሰላምና የዘላለም ሕይወት እርግጠኛነት አላቸው (5: 1-21)።

1) እግዚአብሔር አንድን ሰው ጻድቅ ሲለው፥ ያ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ሰላምንና ከእግዚአብሔር ቁጣ የመዳን እርግጠኛ ተስፋ አለው (5: 1-11)።

2) የክርስቶስ ብቸኛ የጸጋ ሥራ በእርሱ የሆኑትን ሁሉ ወደ ዘላለም ሕይወት ጽድቅ እንደሚመራቸው የተረጋገጠ ነው። ይህም ሥራ ወደ ኃጢአትና ወደ ሞት ከሚመራው ከአዳም የኃጢአት ሥራ ጋር የሚወዳደር ነው (5: 12-21)።

ለ. ጻድቅ የሆነ ሰው አዲስ ጌታ ያለው፥ አዲስ ሰው በመሆኑ ወደ አሮጌው፥ የቀድሞው ሕይወት መመለስ የለበትም (6: 1-23)።

1) በኅጢአት መኖር፥ ለጸደቁ ሰዎች የማይታሰብ ነገር ነው። ምክንያቱም እነርሱ ለኃጢአት የሞቱና ለጽድቅ፥ በክርስቶስ ሕያዋን የሆኑ ናቸው (6: 1-14)።

2) በኃጢአት መኖር፥ ለጸደቁ ሰዎች የማይታሰብ ነው፤ ምክንያቱም ይህ የኃጢአት ባሪያ ወደ መሆንና የኅጢአት ደመወዝ ወደ ሆነው ሞት የሚመራ ነውና (6: 15-23)።

ሐ. አማኞች ከሕግ ነጻ ቢሆኑም እንኳ፥ በሕግ ከሚነሣሣው፥ ከኃጢአት ጋር ከሚደረግ ትግል ግን ነጻ አይደሉም (7: 1-25)።

1) ከክርስቶስ ጋር ስንሞት የምንሞተው ለሕግም ስለሆነ፥ ከእንግዲህ ለሕግ አንገዛም (7: 1-6)።

2) ሰዎች ምን ያህል ጥፋተኞች እንደሆኑ የሚያሳይ ሆኖ ፈተናን ለመጨመር የኃጢአት መጠቀሚያ ቢሆንም፥ መልካም የሆነው ሕግ ለኃጢአት ወይም ለሞት ተጠያቂ አይደለም (7: 7-13)።

3) እያንዳንዱ አማኝ በሕይወት ዘመኑ በሁሉ ኃይለኛ ከሆነው፥ ከኃጢአት ተፈጥሮው ጋር በጦርነት ይቀጥላል (7: 14-25)።

መ. እግዚአብሔር ለአማኞች አዲስ ሕይወትን እንዲኖሩ የሚረዳቸው መንፈስ ቅዱስንና የተረጋገጠ ርስትን ሰጥቶአቸዋል (8: 1-39)።

1) በክርስቶስ ሥራ ምክንያት መንፈስ ቅዱስ በአማኞች ሕይወት ውስጥ ስለሚኖርና እርሱም የእግዚአብሔር ቤተሰብ አካል አድርጎ ዘላለማዊ ርስትን ስለ ሰጣቸው፥ በመንፈስ ቅዱስ ቁጥጥር ስር መኖር አለባቸው (8: 1-17)።

1. 1) እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል በፈጸመው ሥራ፥ አማኞች ከሕግ ሥራ ኩነት ነፃ ሆነው በመንፈስ ቅዱስ ነጻ ወደሆነ ሕይወት መጥተዋል (8: 1-4)።
1. 2) የሰው ሕይወት የአኗኗር ዘይቤ በአስተሳሰቡ ቁጥጥር ሥር ነው። አእምሮው በኃጢአታዊ ተፈጥሮ ቁጥጥር ሥር ከሆነ፥ ወደ ሞት ሊመራው የሚችለውን የኃጢአት ተግባር ይፈጽማል። አእምሮው በመንፈስ ቁጥጥር ሥር ከሆነ ግን ወደ ሕይወትና ሰላም የሚመራ ተግባር ይፈጽማል (8: 5-8)።
1. 3) የክርስቶስ የሆኑ ሁሉ መንፈስ ቅዱስ ሕያው መንፈስና ትንሣኤ በውስጣቸው ያኖራል (8: 9-11)። 1: 4) ክርስቲያኖች ኃጢአት የሥጋና የሞት መንገድ ስለሆነ እንዲተዉት ሲታዘዙ፥ የሕይወት መንገድ በሆነው ከመንፈስ እንዲኖሩ ታዘዋል (8: 12-13)።
1. 5) መንፈስ ቅዱስ ለአማኞች የእግዚአብሔር ልጆችና ወራሾች የመሆን በረከትን ሰጥቶአቸዋል (8: 14-17)።
2. እግዚአብሔር ለአማኞች ባደረገውና እያደረገ ባለው ነገር ምክንያት በአሁኑ ጊዜ ያለበትን ስቃይና መቃተት ወደፊት በሚመጣ ክብር እንደሚለውጥላቸው የተረጋገጠ ነው (8: 18-39)።
2. 1) የአማኝ የወደፊት ክብር በአሁን ጊዜ ከሚቀበለው መከራ እጅግ የሚበልጥ ይሆናል (8: 18)።
2. 2) ፍጥረት በኃጢአት እርግማን ምክንያት በስቃይ ውስጥ ትገኛለች (8: 19-22)።
2. 3) አማኞች በኃጢአት እርግማን ምክንያት መከራ እየተቀበሉ ነው (8: 23-25)። 2. 4) አማኞች በመከራ ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የጸልይላቸዋል (8: 26-27)።
2. 5) እግዚአብሔር የዚህ ዘመን መከራን ወደፊት በሚመጣ ክብር ይለውጠዋል (8: 28-30)።
2. 6) መከራቸው ምንም ዓይነት አስቸጋሪ ይሁን እግዚአብሔር ልጆቹን ጨርሶ አይተውም፤ ነገር ግን የወደፊት ክብራቸውን ያላጥርጥር ያጎናፅፋቸዋል (8: 31-39)።

5. እግዚአብሔር በምሕረቱ ለእሥራኤል የገባውን ቃል ኪዳን ይጠብቃል (9: 1-11: 36)።

ሀ. የድሮዋ እስራኤል መመረጥ፥ የአብራሃም ዘር የሆኑ ሁሉ የእግዚአብሔር የደኅንነት ምሕረትን ለመቀበል ባይመረጡም እንኳ የእግዚአብሔር ቃል የተሻረ አይደለም (9: 1-29)።

1) የእግዚአብሔር «ምርጥ ሕዝብ» የሆኑት እሥራኤላውያን የደኅንነት መንገድ እምቢ በማለታቸው ጳውሎስ እጅግ አዝናል (9: 1-5)።

2) የእሥራኤል ሕዝብ አሁን ያሳየው እምቢተኝነት በብሉይ ኪዳን የነበረውን ዓይነት ይመስላል። የአብርሃም ዘሮች፥ በሥጋ የእርሱ ዘር በመሆናቸው ወይም በመልካም ሥራቸው ምክንያት የተስፋ ቃሉን የመቀበል ዋስትና የላቸውም። የተስፋ ቃል ልጅ አድርጎ እግዚአብሔር የመረጣቸው ብቻ እውነተኞቹ የአብርሃም ልጆች ናቸው (9: 6-13)።

2.1) በሥጋ መወለድ ወይም ቤተሰብነት ማንንም ሰው የእግዚአብሔር ልጅ አያደርግም (9: 6-9)።

2.2) መልካም ሥራ ማንንም ሰው የእግዚአብሔር ልጅ አያደርግም (9: 10-13)።

3) ሉዓላዊ የሆነው ፈጣሪ እግዚአብሔር እንደ ፈቃዱ ተግባሩን መፈጸም መብቱ ስለሆነ፥ ያለማቋረጥ የሚያድን ምሕረቱን ይገልጣል (9: 14-29)።

3.1) የእግዚአብሔር ሉዓላዊ ምሕረቱ ብቻ ያድናል። እግዚአብሔርም ሉዓላዊ የሆነ የማዳን ኃይሉን እልከኛ በሆኑ በኩል እንኳ ይገልጻል (9: 14-18)።

3.2) እጅግ ጥበበኛ የሆነና እጅግ ኃይለኛ ፈጣሪ የሆነው እግዚአብሔር ምሕረቱን እንደፈቀደ ማድረግ መብቱ ነው (9: 19-21)።

4) እግዚአብሔር ምሕረቱን ለሌሎች ለመግለጥ ብሎ ለወንጌል ተገቢውን ምላሽ የማይሰጡ ሰዎችን ይታገሣል። ብሉይ ኪዳንም እግዚአብሔር ይህንን አሕዛብንና አይሁድን ለማዳን እንዳደረገ ያረጋግጣል፤ (9: 22-29)።

ለ. የአሁኗ እስራኤል እምቢተኝነት፡- ሕዝበ እስራኤል በገዛ ፈቃዳቸው የእግዚአብሔርን የደኅንነት መንገድ አንቀበልም፤ በክርስቶስ አናምንም በማለታቸውና የራሳችን የደኅንነት መንገድ እንሻለን በማለታቸው ምክንያት የእግዚአብሔር ቃል የተሻረ አይደለም (9: 30-10: 21)።

1) የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል ብዙ አሕዛብ ሲቀበሉት፤ ብዙ አይሁዶች ሳይቀበሉት የቀሩት እሥራኤል በሥራ የሚገኝ ጽድቅን ስለ ፈልገችና በክርስቶስ ስለ ተሰናከለች ነው (9: 30-33)።

2) እሥራኤል አጥብቃ የምትፈልገው በሥራ የሚገኘው ጽድቅ የእግዚአብሔር የጽድቅ መንገድ አይደለም (10: 1-4)።

3) በሕግ ጽድቅን ማግኘት የማይቻል ነው፤ ነገር ግን በእምነት ጽድቅን ማግኘት በቀላሉ የሚቻል ነው። አንድ ሰው በቀላሉ በጌታ ሊደገፍና ስሙን ሊጠራ ብቻ ይገባል (10: 5-13)።

4) የጌታን ስም ለመጥራት አንድ ሰው በወንጌል ሰባኪ የሚሰበከውን መልካሙን የምሥራች ቃል መስማት አለበት (10: 14-15)።

5) ከእሥራኤላውያን መካከል አብዛኛዎቹ ግልጥ የሆነውን መልእክት ቢሰሙም እንኳ ለማመን ግን ፈቃደኞች አልሆኑም (10: 16-21)።

ሐ. የወደፊቷ እስራኤል ደኅንነት፡- የእግዚአብሔር የተስፋ ቃልና ምሕረት ጩሮ አይሻርም (11: 1-36)።

1) የእግዚአብሔርን ጸጋ የተቀበሉ አንዳንድ እሥራኤላውያን ስላሉ፤ የእግዚአብሔር ቃል እንዳልተሻረ እናያለን (11: 1-10)።

2) የእስራኤል እምቢተኝነት የአሕዛብን ደኅንነት ስላስከተለ የእግዚአብሔር ቃል ችንዳልተሻረ እናያለን (11: 11-24)።

3) ወደፊት እሥራኤላውያን ሁሉ ስለሚድኑ፤ የእግዚአብሔር ቃል እንዳልተሻረ እናያለን (11: 25-32)።

4) የሰዎችን አያያዝ ጥበቡን ስንመለከት፤ እግዚአብሔር ከማስተዋል አቅማችን በላይ እንደሆነና ክብር እንደሚገባው ያሳየናል (11: 33-36)።

8. ማጠቃለያ፡ - ጳውሎስ የግል ሰላምታውንና ምስጋናን ያስተላልፋል፤
ቤተ ክርስቲያንን የሚከፋፍሉትንም ያስጠነቅቃል፤ ወንጌልን
የገለጠውን እግዚአብሔርን ያመሰግናል (16፡ 1-27)።
- ሀ. በሮም ላለች ቤተ ክርስቲያን ሰላምታውንና ምስጋናውን
ያስተላልፋል (16፡ 1-16)።
- ለ. በሚያታልል ንግግራቸው ለጥቅማቸው ብለው ወደ ሮም ቤተ
ክርስቲያን በመምጣት የሚከፋፍሉትን ሰዎች ያስጠነቅቃል
(16፡ 17-20)።
- ሐ. ከጳውሎስ ጋር አብረው በቆሮንቶስ የሚያገለግሉ ሰዎች ለሮም
አማኞች ሰላምታ ያቀርባሉ (16፡ 21-33)።
- መ. ጳውሎስ መልእክቱን ለአንባቢዎቹ የእግዚአብሔርን ጸጋ
በመመኘትና ወንጌልን የገለጠውን እግዚአብሔርን በማመስገን
ያጠቃልላል (16፡ 24-27)።

የሮሜ መጽሐፍ መግቢያ ትምህርት 1

አንደኛ ቀን፡

የሮሜ መጽሐፍን የማጥናት አስፈላጊነት

በዚህ የትመማ መጽሐፍ በአጠቃላይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙ መጻሕፍት እጅግ አስፈላጊ ከሆኑት አንዱ የሆነውን ጳውሎስ ለሮሜ ሰዎች የጻፈውን መልእክት እናጠናለን። በበርካታ ምክንያቶች የሮሜ መጽሐፍ እጅግ ጠቃሚ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙት እጅግ ጠቃሚ እውነቶች ውስጥ የሚከተሉትን ያካትታል፡-

- 1) ደኅንነት፡- የሮሜ መጽሐፍ ሰው በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጸድቆ መሆን እንደሚችል ይናገራል። የሮሜ መጽሐፍን መረዳት የደኅንነትን ምስጢር የበለጠ ለመረዳት ይረዳል። መጽሐፉን በምታጠናበት ጊዜ እግዚአብሔር አንተን ለማዳን ስላደረገው ነገር ታመሰግናለህ፤ ደግሞም ይህን እምነትህን ለሌሎች ለማካፈል የበለጠ የተዘጋጀህ ትሆናለህ።
- 2) እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ታሪክ ያለው ዕቅድ፡- የሮሜ መጽሐፍ እግዚአብሔር ለአይሁድ ሕዝብ፣ ለአሕዛብና በዘመናት ሁሉ ለሚኖሩ ለእግዚአብሔር ሰዎች ያለውን ታላቅ ዕቅድ ያስታውሰናል።
- 3) ክርስቲያናዊ አኗኗር፡- በሮሜ መልእክት እግዚአብሔር እኛ ክርስቲያኖች ከራሱ፣ ከሌሎች አማኞችና በዙሪያችን ካሉ ከማያምኑ ሰዎች ጋር እንዴት መኖር እንዳለብን ያስተምረናል። በዚህም መሠረት እንደ መንፈሳዊ ስጦታዎች፣ ክርስቲያን ከመንግሥት ጋር ስለሚኖረው ግንኙነትና ክርስቲያን አስቸጋሪ ውሳኔዎችን እንዴት መወሰን እንዳለበት የሚናገሩ ጠቃሚ ነገሮችን እናጠናለን።

በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ በተደጋጋሚ እንደምናየው እግዚአብሔር ሕዝቡን ለማደስ በዘመናት ሁሉ በዚህ መጽሐፍ ተጠቅሟል።

በቀድሞዋ ቤተ ክርስቲያን፡- አውግስጢኖስ የተባለ ፈላስፋ (354-430 ዓ.ም.) ለሕይወቱ እውነተኛ ትርጉም ይፈልግ ነበር፤ ሴላሻነትንና የኃጢአትን ፈተና ለማሸነፍ ቢታገል ኃይልን በማጣት በሽንፈት ይኖር ነበር። አንድ ቀን ከቀትር በኋላ በግቢው የአትክልት ስፍራ ተቀምጦ ሳለ ከግቢው አጥር ውጭ አንድ ትንሽ ልጅ እንዲህ እያለ

ሲዘምር ሰማው፡- «ውሰድና አንብብ» አውግስጢኖስ ይህ የእግዚአብሔር ድምፅ እንደሆነ ስለተሰማው በቅርቡ ያገኘውን መጽሐፍ ለማንበብ አነሣ። ያ መጽሐፍ ጳውሎስ ለሮሜ ሰዎች የጻፈው መልእክት ነበር። የገለጠው ክፍል ምዕ. 13፥ ከቁ. 13-14 ነበር (አሁን መጽሐፍ ቅዱስን አውጣና ይህን ክፍል አንብብው።) «ግልጽ የሆነ ብርሃን በልቤ ውስጥ አበራ፥ የጥርጣሬ ጨለማ ሁሉ ተገፈፈ» በማለት አውግስጢኖስ ተናገረ ኢየሱስ ክርስቶስን በመልበስ ለሕይወቱ ትርጉምና የገጠአት ፈተናን የሚያሸንፍበት ኃይል እንደሚያገኝ ተገነዘበ። አውግስጢኖስ ክርስቲያን ሆነ፤ ታላቅ ትምህርቱንም እግዚአብሔርን ለማገልገል ተጠቀመበት። ከጥንት ቤተ ክርስቲያን ታላላቅ መሪዎች አንዱ ሆነ። ደግሞም በርካታ ጠቃሚ ክርስቲያናዊ መጻሕፍትን ጻፈ። እርሱ የጻፋቸው ጽሑፎች የ1500 ዕድሜ ያላቸው ቢሆኑም እስከ አሁንም ድረስ ክርስቲያኖች መጽሐፍ ቅዱሳቸውን እንዲያጠኑና ስለ እግዚአብሔር እንዲያስቡ አድርጎአቸዋል።

ከ1000 ዓመት የሚበልጥ ጊዜ ካለፈ በኋላ ማርቲን ሉተር (1483-1546 ዓ.ም.) የተባለ የካቶሊክ ቄስ በግል ኃጢአቱ ምክንያት ከሚሰማው የጥፋተኝነት ስሜት ጋር ይታገል ነበር። እግዚአብሔር ይቅር እንዳለው በምን እርግጠኛ መሆን ይችላል? በዚህ ሁኔታ የሮሜን መጽሐፍ ማጥናትና ማስተማር ይጀምራል። (መጽሐፍ ቅዱስህን ክፈትና ሮሜ 1፡16-17 አንብብ) ስለዚህ ጉዳይ ሉተር ሲናገር እነዚህን ቁጥሮች ሲያጠና «የእግዚአብሔር ጽድቅ በጸጋና በምሕረት ብቻ እግዚአብሔር በእምነት እኛን ባጸደቀበት መንገድ የተገኘ ጽድቅ መሆኑን ተገነዝብኩ፤ ስለዚህ ያን ጊዜ ዳግመኛ እንደተወለድኩና ወደ ገነት በሚወስደው የተከፈተ በር እንደገባሁ ተሰማኝ» ብሏል። ዳግም የተወለደውን ማርቲን ሉተርን እግዚአብሔር መንፈሳዊ መነቃቃት በቤተ ክርስቲያን በአጠቃላይ ለመጀመር ተጠቀመበት። ማርቲን ሉተር እንዲጀምረው በረዳው በዚህ የቤተ ክርስቲያን ተሐድሶ በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎች ወደ ደኅንነት መጡ።

በ17ኛው መቶ ዘመን በሕይወቱ ዘመን ሁሉ ቤተ ክርስቲያንን ያገለገለ ጆን ዌስሊ የተባለ ወጣት ሰው ነበር። ይህ ሰው ደኅንነቱን በመልካም ሥራው ለማግኘት የሚጥር ሰው ነበር። በአንድ ምሽት ከሮሜ መልእክት ይሰጥ የነበረውን ስብከት ሲሰማ በድንገት ለደኅንነቱ በክርስቶስ ብቻ መታመን እንዳለበት ተረዳ፤ ስለዚህ ጉዳይ ሲናገር «ልቤ ባልታወቀ

መንገድ ሲሞቅ ተሰማኝ» ለደገንነቴም በክርስቶስ፥ በእርሱ ብቻ እንደታመንሁ ተሰማኝ ብሏል። ጆን ዌስሊ በእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ መንፈሳዊ እንቅስቃሴን ለማምጣትና በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች ወደ ክርስቶስ እንዲመጡ እግዚአብሔር የተጠቀመበት ሰው ነው።

ይህ የሚያሳየን እግዚአብሔር የሮሜን መጽሐፍ በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ የሰዎችን ሕይወት ለመለወጥና ታላላቅ መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ተሐድሶን ለማምጣት እንደተጠቀመበት ነው። እግዚአብሔር እንዲያስተምርህ ልብህን ከከፈትክ በሕይወትህም ይህንን ለማድረግ እግዚአብሔር ይህን መጽሐፍ ሊጠቀምበት ይችላል።

የሮሜ መልእክትን ለማጥናት ይህን መጽሐፍ የመጠቀሚያ መንገድ፡-

ይህን መጽሐፍ በምታጠናበት ጊዜ ጥያቄዎቹን በሙሉ በጥንቃቄ ማየትና መመለስ ያስፈልጋል። የእግዚአብሔርን ቃል ለብቻችን ለማጥናት መማር በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ይህንን ማድረግ የምንችለው ጥያቄዎችን በመጠየቅና ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ለማግኘት የእግዚአብሔርን ቃል በጥንቃቄ በመመልከት ነው፤ ስለዚህ ሌሎች ማመሳከሪያ ማብራሪያዎችን ከመመልከትህ በፊት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ለማንበብ፥ ለመመልከት፥ ለማሰላሰልና ለማሰብ ጊዜ መውሰድ ለጥያቄዎቹ መልስ ለማግኘት አስፈላጊ ነው። አንድ ልንዘነጋው የማይገባን ነገር የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያዎች ሰዎች በእግዚአብሔር ቃል ላይ ያላቸው የራሳቸው አተረጓጎም መሆናቸውን ነው። በዚህም መጽሐፍ ያለው ማብራሪያ እግዚአብሔር በሮሜ መጽሐፍ ምን እንደሚያስተምር ጸሐፊው የተረዳው አሳብ ነው። የእግዚአብሔር ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነው። እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪ መጽሐፍ ቅዱስን ለራሱ ለማጥናትና ለመተርጎም ዕድሉም መብቱም አለው። ሁላችንም ብንሆን እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ምን እንደሚል የሚያስረዳን መንፈስ ቅዱስ አለን። ጥናትህን ከመጀመርህ በፊትም ሆነ በጥናትህ ላይ እያለህ እግዚአብሔር ቃሉን ለመረዳት እንዲያስችልህ ጸልይ። እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ምን እንደሚል ለመረዳት ክፍሉን በጥንቃቄ መርምር። ቀጥሎም ለጥያቄዎቹ ስለሚሆኑት መልሶችና በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙ ትምህርቶችን ከሕይወትህ ጋር በቀጥታ ለማዛመድ አስላስል። የእግዚአብሔር ቃል ልናጠናው ብቻ ሳይሆን ልንታዘዘውም ጭምር ይገባል።

ይህ መጽሐፍ እንደ ጥናት መመሪያና ማብራሪያ እንዲያገለግል የታወቀ ስለሆነ የሮሜ መጽሐፍን በምታጠናበትም ሆነ በምታስተምርበት ጊዜ ልትጠቀምበት ትችላለህ።

የጥያቄዎቹን መልሶች በደብተር ላይ ጻፍ። የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ከሌለህ በጥናትህ እንዲረዳህ አንድ ለማግኘት ሞክር። ከዚህ መጽሐፍ ጋር ልትጠቀምባቸው የምትችላቸው ሌሎች የሮሜ መጽሐፍ ማብራሪያዎች ማጥናት ብትችል ለዚህ ትምህርት ይጠቅሙሃል። እንግሊዘኛ ለማንበብና ለመረዳት የምትችል ከሆነ የኤፍ ኤፍ ብሩስን ማብራሪያ እንድትጠቀም ልጠቁምህ እወዳለሁ።

ለጥናትህ ይረዳህ ዘንድ ትምህርቶቹ በአምስት ቀናት የተከፋፈሉ ናቸው። የየዕለቱን ክፍል አንድ ጊዜ ለጥናት ቁጭ ባልክበት ለመጨረስ ሞክር። ይህን የመጀመሪያውን ቀን ትምህርት ከማጥናትህ በፊት እግዚአብሔር ቃሉን በምታጠናበት ጊዜ እንዲመራህ አሁን ጸልይ።

የሮሜ መጽሐፍ ጸሐፊና የመጀመሪያዎቹ የሮሜ መልእክት አንባቢዎች።

1ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1፡1-7 ና 16፡22 አንብብ። የሮሜ መጽሐፍ ጸሐፊ ማነው?

2ኛ ጥያቄ፡- መልእክቱን የጻፈው ለማን ነበር?

3ኛ ጥያቄ፡- የሮሜ መጽሐፍ በሚጻፍበት ጊዜ ጤርጥዮስ የነበረው ሚና ምን ይመስላል?

4ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 2፡8÷11 አንብብ። በጴንጤቆስጤ ቀን በኢየሩሳሌም ከነበሩ አይሁዶች ጥቂቶቹ የመጡባቸውን ቦታዎች ዘርዝር።

5ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 18፡1-3 አንብብ። ሀ) ጵርስቅላና አቂላ የመጡት ከየት ነው? ለ) ወደ ቆሮንቶስ የመጡት ለምንድነው?

የሮሜን መልእክት የጻፈው ጳውሎስ መሆኑ ግልጽ ነው፤ ነገር ግን በዚህ ሥራ ጤርጥዮስ የተባለው ሰው ረድቶታል። ጤርጥዮስ ለጳውሎስ እንደ ጸሐፊ ሆኖ ያገለገለ ክርስቲያን ወንድም ነው። በመጽሐፍ ውስጥ ያሉ ቃላቶችን ጳውሎስ በመንፈስ ቅዱስ ተረድቶ እንደተናገረው ጤርጥዮስ ጽፎታል። እርግጠኛ መሆን ባይቻልም ጳውሎስ አንዳንድ አሳቦችን እንዴት አድርጎ በቃላት ማስቀመጥ እንዳለበት ጤርጥዮስ ረድቶት ሊሆን ይችላል። ይህ ከሆነ በአሳቡ ጤርጥዮስም እራሱ በመንፈስ

ቅዱስ ተመርቶ ነበር ማለት ነው (2ኛ ጴጥ. 1:21 ና 2ኛ ጢሞ. 3:16ን ተመልከት።)

ጳውሎስ ይህንን መልእክት የጻፈው በሮም ከተማ ይኖሩ ለነበሩ በክርስቶስ ላመኑ ክርስቲያኖች ነበር። የወንጌል ሥራ ለመሥራት ወደ ሮም የተጓዘ ሐዋርያ ስለመኖሩ አዲስ ኪዳን የሚናገረው አንዳችም ነገር የለም። ይህ ከሆነ የሮም ቤተ ክርስቲያን እንዴት ተመሠረተ?

በጲንጤቆስጤ ቀን ጲጥሮስ ወንጌልን በሰበከበት ጊዜ ከአድማጮቹ መካከል ከሮም የመጡ አንዳንድ አይሁዶች ነበሩ፤ ስለዚህ ከእነዚህ ሰዎች መካከል ክርስቶስን እንደ መሢሐቸውና እንደ አዳኛቸው ተቀብለውት አዲስ አሞኞች ሆነው ወደ ሮም የተመለሱ ሰዎች እንደሚኖሩ ለመገመት አያዳግትም። በዚህ ሁኔታ ወደ መኖሪያ ከተማቸው ወደ ሮም ከተመለሱ በኋላ በክርስቶስ የምታምን ቤተ ክርስቲያን አቋቁመው ይሆናል። ይህ እውን ከሆነ የክርስቶስ ስቅለትና ትንሣኤ ከተፈጸመ ረጅም ጊዜ ሳያልፍ የሮም ቤተ ክርስቲያን ነበረች ማለት ነው።

ጳውሎስ በ2ኛው ጉዞው ወደ ቆሮንቶስ በደረሰ ጊዜ አቂላና ጵርስቅላ የተባሉ አይሁዳዊ ባልና ሚስት አገኙ። እነርሱም እንደ ጳውሎስ በንግድ ዓለም የቆዳ ሠራተኞችና ድንኳን ሰፊዎች ነበሩ። በሐዋ. 18:1-3 እንደምናነበው ከሮም ወደ ቆሮንቶስ የመጡት የሮም ንጉሠ ነገሥት አይሁዳውያን በሙሉ ሮምን ለቀው እንዲወጡ በማዘዙ ነበር። በቀጥታ የተነገረ ባይሆንም ለጳውሎስ ካደረጉለት አቀባበልም አንጻር ሲታይ አስቀድመው ክርስቲያን እንደነበሩ መገመት ይቻላል። ሲውቱንዩስ የተባለ ሮማዊ ባለታሪክ ሲጽፍ በ49 ዓ.ም. ቀላውዲዮስ የተባለ ገዥ አይሁዳውያንን ከሮም ያባረረው፣ ያለማቋረጥ ክሬስቱስ ተብሎ ስለሚጠራ አንድ ሰው ቅስቀሳ በማድረጋቸው ነው ብሏል። ምናልባት ክሬስቱስ ክርስቶስ የማለት ሌላው መንገድ ሊሆን ይችላል። ይህ ከሆነ በሮም ይኖሩ በነበሩ በአይሁድ ኅብረተሰብ መካከል ኢየሱስ ክርስቶስ መሢሕ ስለመሆኑ ወይም ስላለመሆኑ የጠበቀ ክርክር እንደነበረ ሊያመለክት ይችላል። ይህ ክርክር ወደ ሁከትና ጥፋት ስላመራ የሮም ንጉሠ ነገሥት፣ አይሁዳዊያን ኢየሱስን እንደመሢሕ ተቀበሉትም አልተቀበሉትም ሁሉም ሮምን ለቀው እንዲወጡ አዘዘ። ሉቃስ አቂላና ጵርስቅላ በቀላውዴዎስ ትእዛዝ ምክንያት በቆሮንቶስ ነበሩ ብሎ ሲጽፍ ይህን ማለቱ ይመስላል። ይህ ሁሉ ታዲያ ምን ማለት ነው? ይህ ማለት በሮም የነበረው ክርስቲያናዊ ኅብረተሰብ በቁጥር ብዙ እንደነበሩና

ጳውሎስም የሮሜን መጽሐፍ ከመጻፉ በፊት እጅግ ቀደም ብሎ እምነታቸውን ለሌሎች በማካፈል ነቅተው ይሠሩ ነበር ማለት ነው።

በሮም የነበረችው ቤተ ክርስቲያን የተቆረቆረችው አገልጋይ ባልነበሩ ተራ ጤናማ ክርስቲያኖች ነበር። ምናልባት በሐዋ. ሥራ 2 በምናያቸው ከኢየሩሳሌም ጉዞአቸው በተመለሱ ክርስቲያኖች ሊሆን ይችላል፤ ዳሩ ግን ከሐዋርያት መካከል አንዳቸውም ወደዚህ ስፍራ መጥተው ከማገልገላቸው በፊት ቤተ ክርስቲያኒቱ በምእመናን ቁጥር በዝታና ጠንክራ ነበር። የዕድገታቸውም ምክንያት ክርስቲያኖች እምነታቸውን ለቤተሰቦቻቸው፣ ለጓደኞቻቸው፣ ለጎረቤቶቻቸውና አብረውአቸው ለሚሠሩ ሰዎች ማካፈላቸው ነበር።

6ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተ ክርስቲያናችሁ ውስጥ ያሉ አብዛኞቹ ሰዎች ለማያምኑ ሰዎች ወንጌልን ማዳረስ የወንጌላውያን ሥራ ነው ብለው ያምናሉ? ወይስ ማንኛውም ጤናማ የቤተ ክርስቲያን አባል ሊሠራው የሚገባ ነው ብለው ያምናሉ? ለ) አብዛኞቹ ሰዎች ስጦታ ያላቸው አገልጋዮች ወንጌላውያን ናቸው ብለው ያምናሉ? ወይስ ክርሲትያኖች ሁሉ አንዱ ሌላውን ማገልገል ይችላል ብለው ያምናሉ? ሐ) በቤተ ክርስቲያናችሁ ያሉ ሰዎች ወንጌልን ለሌሎች ማዳረስ የወንጌላውያን ሥራ ብቻ ሳይሆን የክርስቲያኖች ሁሉ ተግባር መሆኑን ለማስረዳት ምን ማድረግ የምትችሉ ይመስልሃል?

7ኛ ጥያቄ በሮም የነበረችውን ቤተ ክርስቲያን ምሳሌነት በመመልከት ሀ) ማንኛውም ክርስቲያን እምነቱን ለሌሎች በማካፈል መትጋት ያለበት መቼ ነው? ለ) እምነቱን በማካፈል ያለበት ለማን ነው?

ሁለተኛ ቀን፡

በትላንትናው ዕለት የሮሜ መጽሐፍ የተጻፈው በጳውሎስ መሆኑንና የተጻፈውም እምነታቸውን ለቤተሰቦቻቸው፣ ለጓደኞቻቸውና ለጎረቤቶቻቸው በማካፈል ይመላለሱ በነበሩ ተራ ክርስቲያኖች ለተጀመረች በሮም ለምትገኝ ቤተ ክርስቲያን እንደ ነበረ ተመልክተናል። ዛሬ ደግሞ ይህን መልእክት በሚጽፍበት ጊዜ ጳውሎስ የነበረበትን ሁኔታና በሮም የነበሩ ክርስቲያኖች መልእክቱን ሲቀበሉ የነበሩበትን ሁኔታ እንመለከታለን።

ጳውሎስ የሮሜን መልእክት መቼና የት ሆኖ ጻፈው?

ጳውሎስ ከ3ኛው ጉዞው ውስጥ አብዛኛውን ጊዜ ያሳለፈው በኤፌሶን ከተማ ነበር። በኤፌሶን የቆየበት ወቅት ሊያበቃ ሲቃረብ የወደፊት ዕቅዱን ሲያወጣ እንመለከታለን።

8ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 19:21 አንብብ። ጳውሎስ ኤፌሶንን ከለቀቀ በኋላ ምን ለማድረግ አቀደ?

9ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 20:1-16 አንብብ ጳውሎስ ኤፌሶንን ከለቀቀ በኋላ ምን ሲያደርግ እንመለከተዋለን?

10ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 15:17-29 ሀ) እስከዚህ ጊዜ ድረስ ጳውሎስ ያገለገለው የት ነበር? ለ) ቀጥሎ ለማገልገል መሄድ የፈለገው ወዴት ነበር? ሐ) ይህን አዲሱን አገልግሎት ከመጀመሩ በፊት ምን ለማድረግ ዐቀደ? መ) በዚህ ሁሉ ጉዞው በሮም የሚገኙ ክርስቲያኖችን ለማየት ተስፋ ያደረገው መቼ ነበር?

11ኛ ጥያቄ 1ኛ ቆሮ. 16:1-4ና 2ኛ ቆሮ. 8:1-4 አንብብ። ሀ) ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሚሆን ገንዘብ የሰበሰቡትን አብያተ ክርስቲያናት ስም ዘርዝር። ለ) የሐዋ. 20:4 አንብብ። ጳውሎስ በ2ኛው ጉዞው መጨረሻ ወደ ኢየሩሳሌም ሲመለስ በጉዞው አብረውት የነበሩ ሰዎች የየትኛው አካባቢ ሰዎች ነበሩ?

ጳውሎስ ኤፌሶንን ለመልቀቅና ወደምዕራብ በመሄድ በ2ኛው ጉዞው የቆረቆራቸውን በመቁዶንያና በግሪክ (አካያ) ያሉትን አብያተ ክርስቲያናት ለመጎብኘት ዐቀደ። ቀጥሎም ወደ ኢየሩሳሌም ከዚያም ወደ ሮም ለመሄድ ዐቀደ።

ከኤፌሶን ከለቀቀ በኋላ ጳውሎስ ወደ መቁዶንያ በመሄድ በዚያ ያሉትን አብያተ ክርስቲያናትን ጎበኘ። ከዚያ ወደ ደቡብ በመሄድ በግሪክ ያሉትን አብያተ ክርስቲያናትን በመጎብኘት ለ3 ወራት በዚያ ቆየ። ቀጥሎም በቀጥታ ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ ፈንታ ወደ መቁዶንያ በመመለስ አውጤኪኬስን ከምት ባስነሣበት በጢሮአዳ ቆይታ አደረገ፤ ከዚያም በኋላ ከኤፌሶን አጠገብ ወደሚገኘው ወደ ሚሊጢን መጣ። በዚያም የኤፌሶንን ቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎችን እንደገና ለመጎብኘት ቻለ። ጳውሎስ ከሚሊጢን በቀጥታ ወደ ኢየሩሳሌም ተጓዘ።

ከዚህ መጽሐፍ መጀመሪያ ላይ ከሚገኘው ካርታ ኢየሩሳሌም፣ እልዋሪቆንና እስጳንያን ፈልግ።

ጳውሎስ «ከኢየሩሳሌም ጀምሮ እስከ እስዋሪቆን (የአሁኑ ስርቢያና ክሮኤሺያ) ድረስ እየዞርሁ የክርስቶስን ወንጌል ፈጽሜ ሰብኬአለሁ» ይላል። ይህ ክልል በመጀመሪያዎቹ ሦስት ጉዞው ያገለገለበት ቦታ ነው። ጳውሎስ እነዚህ ስፍራዎች አሁን ሙሉ በሙሉ ወንጌል ደርሶአቸዋል ይላል። በእነዚህ ስፍራዎች ሁሉ ቤተ ክርስቲያን አቋቁሟል። አሁን ወደ ሩቅ ምዕራብ የሚዲቴራንያን ክፍል ለመሄድ በስጳንያ አገልግሎቱን ለማካሄድ ሲያቅድ እናየዋለን። ይህም ግለት ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው ሦስተኛው ጉዞውን ሊያጠናቅቅ አካባቢ ነበር ማለት ነው።

ነገር ግን ወደ እስጳንያ ከመሄዱ በፊት ሁለት ነገር ለማድረግ እንዳቀደ ሲናገር እናየዋለን። የመጀመሪያው ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን የሚሆን ገንዘብ የአሕዛብ አብያተ ክርስቲያናት ከሆኑት ከመቄዶንያና ከግሪክ (አካያ) መሰብሰብ ነበር።

***መቄዶንያና ግሪክን በካርታ ላይ ፈልግ።**

ጳውሎስ ከመጀመሪያው፣ ከሁለተኛውና ከሦስተኛው ጉዞው ከቆረቆረቸው አብያተ ክርስቲያናት በሙሉ ገንዘብ እንዲሰበስብ አደረገ። እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት የገላቲያን፣ የእስያን፣ የመቄዶንያንና የግሪክን የሚጫምሩ ነበሩ። ጳውሎስ ወደ ኢየሩሳሌም ሲመለስ አብረውት የነበሩና ስማቸው በሐዋ. 20፡4 የተጠቀሰላቸው ከየከተማው በውክልና የመጡ ስለሆኑ ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን ገንዘብ ካዋጡት አብያተ ክርስቲያናት ገንዘቡን ለማድረስ የሄዱ ይመስላል፤ ስለዚህ ጳውሎስ ወደ እስጳንያ ከመሄዱ በፊት ለማድረግ ያቀደው የመጀመሪያው ነገር ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን ከአሕዛብ አብያተ ክርስቲያናት የተዋጣውን ገንዘብ ወስዶ ማበርከት ነበር። ሁለተኛው ነገር ደግሞ ወደ እስጳንያ ሄዶ አገልግሎት ከመጀመሩ በፊት እግረ መንገዱን በሮም ቆይታ ማድረግ ነበር።

ስለዚህ ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የት ሆኖ ጻፈው? መቼ ጻፈው? የጻፈው ከሦስተኛ ጉዞው መጨረሻ አካባቢ ከኢየሩሳሌም እስከ ኤልዋሪቆን ያለውን ስፍራ በወንጌል ካዳረሰ በኋላ ነበር። ዳሩ ግን ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን የተዋጣውን ገንዘብ ከማድረሱ በፊት ነው። በዚህ መልክ ጳውሎስ ይህን መልእክት የጻፈው ወደ ኢየሩሳሌም የሚያደርገውን ጉዞ ከመጀመሩ ጥቂት ቀደም ብሎ በግሪክ ለ3 ወራት ቆይታ ባደረገበት ጊዜ መሆኑ ግልጽ ይመስላል። በግሪክ ቆይታው ወቅት

በግሪክ ከቆረቆራቸው አብያተ ክርስቲያናት ትልቅ በሆነችው በቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ብዙ ጊዜውን ሳያጠፋ አይቀርም።

12ኛ ጥያቄ፡ - ሮሜ 16፡ 1-2 አንብብ። ፌቤን የየት አካባቢ ሰው ናት?
13ኛ ጥያቄ፡ - ሮሜ 16፡ 23 አንብብ። ሀ) ጳውሎስ የሮሜን መልእክት በሚጽፍበት ጊዜ በማን ቤት ነበር? ለ) 1ኛ ቆሮ. 1፡ 14 ይህ ጋይዮስ የተባለ ሰው ከየት ነበር?

ፌቤን ከቆሮንቶስ ወጣ ብላ በምትገኝ ከንክራኦስ በምትባል ትንሽ ከተማ የምትኖር ነበረች። ጳውሎስ ስለ እሷ አደራ የሚላቸው ካላችበት ስፍራ ወደ ሮም የምትሄድ ስለነበረች ነው። በሮም ባላቸው ቤተ ክርስቲያን መልካም አቀባበል እንዲደረግላት ይፈልግ ነበር። ይህ ማለት ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈው ከቆሮንቶስ ወይም ከከንክራኦስ ሆኖ፤ መልእክቱን ወደ ሮም ይዛለት የምትሄደው ፌቤን ነበረች ማለት ነው።

ሮሜ 16፡ 23 ይህን አሳብ ይደግፍልናል። ከ1ኛ ቆሮ. 1፡ 14 እንደምንረዳው በቆሮንቶስ ጋይዮስ የሚባል አንድ ሰው ነበር። ጳውሎስ መልእክቱን በሚጽፍበት ጊዜ ጋይዮስ በተባለ ሰው ቤት ነበር።

ስለዚህ ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈው ከቆሮንቶስ ሆኖ፤ በ3ኛ ጉዞው መጨረሻ አካባቢ ወደ ኢየሩሳሌም ከመሄዱ ጥቂት ቀደም ብሎ ነው። ይህም ማለት በ57 ዓ.ም. አካባቢ ይሆናል። መልእክቱንም ወደ ሮም ትንሽ የነበረችው ፌቤን ይዛ እንድትሄድ ሳያደርግ አልቀረም።

ሮም ምን ትመስል ነበር?

የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ካለህ ስለ ሮም ከተማ ምን እንደሚል አንብብ። በዚህ መጽሐፍ መጀመሪያ ባለው ካርታ በሮም ከተማ አገዛዝ ክልል ውስጥ የነበሩ ስፍራዎችን ተመልከት።

የመጀመሪያቱ የሮም ቤተ ክርስቲያን የተወለደችውና ያደገችው በሮም ከተማ በምትገዛ በሜዴትራኒያን ባሕር አካባቢ ነበር። ሮም አንድ ሚሊዮን ሕዝብ ያህል የሚገኝባት ትልቅ ከተማ ነበረች። የገዥው መደቦች የፖለቲካውን ሥልጣን ሙሉ በሙሉ የያዘ ሲሆን በከፍተኛ ምችትና ጥበቃ ይኖሩ ነበር። ሀብታም ነጋዴዎችና ሌሎች የንግድ ሰዎች ዕቃዎችን «ፎረም» ተብሎ ይጠራ በነበረው ትልቅ የገበያ ስፍራና በመንገዶች ይገዙና ይሸጡ ነበር። አብዛኛዎቹ ሰዎች ድሀና ሥራ የሌላቸው ነበሩ፤ ስለዚህ መንግሥት በየቀኑ ምግብ በነጻ ያከፋፍላቸው ነበር፤ በከተማው ትልቅ ስታድዮም (የመጫወቻ ስፍራ) በነጻ ትርጉፋችን እንዲያዩም

ይደረግ ነበር። ትርጉሞች ትግሎችን፣ «ግላዲያተርስ» ተብለው የሚጠሩ ሰዎች በቡድን የሚያደርጉትን ጦርነት፣ የዱር እንስሳት ባሪያዎችንና በጦርነት የተግረኩ ሰዎችን ሲያሰቃዩ ማየትን የሚጨምር ነበር። በሮም በጣም ብዙ ሺህ ሰዎች በባርነት ነበሩ። እነዚህ ሰዎች ምንም መብት የሌላቸውና ብዙ ጊዜ ጭካኔ የሚፈጸምባቸው ነበሩ።

የሮም ከተማ አንዳንድ ክፍሎች ሠፋፊ መንገዶች የነበራቸውና በድንጋይ በተሠሩ ሕንጻዎች የተዋበች ብትሆንም፣ አብዛኛው የከተማ ክፍል ግን የተፋፈለና እጅግ የቆሸሸ ነበር። ጠባብ መንገዶች በሰዎች በእንስሳትና በሚገፉ ተሽከርካሪዎች (ጋሪዎች) የተሞሉ ነበሩ። በእንጨት የተሠሩ ቤቶች ብዙ ጊዜ በእሳት የሚያያዙና በሚገባ ያልተገነቡ መኖሪያዎች ስለሆኑ አንዳንድ ጊዜ በራሳቸው ይደመሰሱ ነበር። በከተማይቱ ውስጥ እጅግ ብዙ ኃጢአትና የሥነ-ምግባር ውድቀት ነበር።

አብዛኛዎቹ የሮም ሰዎች በተቀረፁ ምስሎች የሚወክሉ ጣዖቶችን ያመልኩ ነበር። አንዳንዶቹ የጥንቶቹን ግብፃዊያንና የባቢሎናውያንን አማልክት ያመልኩ ነበር። አብዛኛዎቹ የተማሩ ሰዎች ሃይማኖቶች ሁሉ እንደ ጥንቆላ ናቸው ብለው ስለሚያምኑ በየትኛውም አምላክ አያምኑም ነበር። እንደምንመለከተው በሮም ከተማ እግዚአብሔርን የሚያመልኩና የብሉይ ኪዳንን ሕግ ለመታዘዝ ይጥሩ የነበሩ አንዳንድ አይሁዶች ነበሩ። ከአይሁድ በስተቀር የቀሩት ዜጎች በሙሉ የሮምን ከተማ መንፈስና የሮም ገዥን ታላቅ አእምሮ ሲያከብሩና ሲያመልኩ እንደ አገሩ ተቆርቋሪ ሰው ይቆጠሩ ነበር።

ጳውሎስ የሮሜን መልእክት በክርስቶስ ላመኑ በእንደዚች ዓይነት ከተማ ይኖሩ ለነበሩ ክርስቲያኖች የጻፈው ነው።

14ኛ ጥያቄ በሮምና አንተ በምትኖርበት ስፍራ ምን ዓይነት ተመሳሳይነት ታያለህ?

15ኛ ጥያቄ፡ - ሮሜ 12፡1-2 ና 13፡12-13 አንብብ። እግዚአብሔር፣ አምላክ በሌላቸውና በሥነ-ምግባር በወደቀ ኅብረተሰብ መካከል የሚኖረው ሕዝብ እንዴት እንዲኖር ይጠበቃል?

16ኛ ጥያቄ ሮሜ 1፡8 አንብብ። በዓለም ሁሉ ስለ ሮም ክርስቲያኖች የተሰማው ነገር ምንድን ነበር?

እግዚአብሔር የሮምን ክርስቲያኖች የተለዩ እንዲሆኑ ይፈልግ ነበር፤ አምላክ የለሽ በሆነና በሥነ ምግባር በወደቀ ኅብረተሰብ መካከል ብርሃን

እንዲሆኑ ይፈልግ ነበር። የሮም ክርስቲያኖችም ታዛዦች ነበሩ። እጅግ አስቸጋሪ በሆነ የሕይወት ሁኔታ ውስጥ የሮም ክርስቲያኖች የክርስቶስ ኢየሱስ ተከታዮች በመሆናቸው ይታወቁ ነበር።

በቀረው የሮም ግዛት አካባቢ የነበሩ ሰዎች ሁሉ የሮም ቤተ ክርስቲያንን እምነት ለሙ፤ ይህንንም ለሌሎች አሰሙ። ይህን በሰሙ ሁሉ እግዚአብሔር ሕዝቡን የታላቅ ኃይል ማዕከል በሆነችው ዋና ከተማ፣ በኃጢአትና በእምነት የለሽ መሐል ሕዝቡን በማቆሙ ከፍተኛ መበረታታት ሳይሆንላቸው አልቀረም።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሰዎቹ ስለ ቤተ ክርስቲያንህ የሚሉት ነገር ምን ይመስልሃል? ለ) በሌሎች ከተማ ያሉ ክርስቲያኖች ስለ ቤተ ክርስቲያንህ በሚሰሙት ወሬ ምን የሚሰማቸው ይመስልሃል?

ሦስተኛ ቀን፡

የሮሜ መጽሐፍ ዋና መልእክት ምንድን ነው?

ዛሬ የሮሜን መጽሐፍ በዝርዝር ጠለቅ ብሎ ለማጥናት እንዲረዳህ የመጽሐፉን አጠቃላይ አሳብ ትመለከታለህ። ዛሬ ምንም ከመሥራትህ በፊት በዕለቱ የተሰጠውን የቤት ሥራ ሁሉ አጠናቅቅ።

18ኛ ጥያቄ የሮሜን መጽሐፍ በሙሉ አንብብ። እያነበብህ ሳለህ ለሚከተለው ለእያንዳንዱ ክፍል የሚሆን ርዕስ አስብ።

ሮሜ 1: 1-17

ሮሜ 1: 18-3: 20

ሮሜ 3: 21-4: 25

ሮሜ 5: 1-8: 39

ሮሜ 9: 1-11: 36

ሮሜ 12: 1-15: 13

ሮሜ 15: 14-33

ሮሜ 16: 1-27

የእነዚህን ክፍሎች ርዕሶች በማስታወሻ ደብተርህ ጻፍ።

19ኛ ጥያቄ፡- የሮሜን መልእክት በአጠቃላይ በምታነብበት ጊዜ የሚከተሉትን ቃላት የምታገኝባቸውን ቦታዎች ሁሉ ልብ በል (ማጽደቅ፣ መጽደቅ፣ ጽድቃን፣ ጽድቅ፣ ጽድቅ)። ከዚያም በመጽሐፍ ቅዱስህ ውስጥ በእርሳስ አስምርበት ወይም ያገኘኸባቸውን ቦታዎች በማስታወሻ ደብተርህ ጻፍ።

20ኛ ጥያቄ፡ - በመጀመሪያዎቹ ስምንት ምዕራፎች እነዚህ ቃላት ምን ያህል ጊዜ ይገኛሉ?

አራተኛ ቀን፡

ትላንትና ማጽደቅ፣ ጻድቅና፣ ጽድቅ የሚሉት ቃላት በሮሜ መጽሐፍ ውስጥ ምን ያህል ጠቃሚ እንደሆኑ ተመልከተናል። ይህም ጳውሎስ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ሊያስተላልፍ የፈለገውን ዋና መልእክት ያስረዳል። የሚናገረውም ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ነው።

21ኛ ጥያቄ፡ - ሮሜ 1፡16-17 አንብብ። በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች የተደጋገሙት ሁለት ቃላቶች የትኞቹ ናቸው? በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ ጽድቅና ጻድቅ የሚሉትን ቃላቶች እንዴት ትረዳቸዋለህ?

22ኛ ጥያቄ፡ - እነዚህ ቁጥሮች ጽድቅ የሚመጣው ከየት ነው ይላሉ?

23ኛ ጥያቄ፡ - ለመዳን የእግዚአብሔርን ኃይል የሚቀበለው ማነው?

24ኛ ጥያቄ፡ - በሕይወት የሚኖረው ማነው?

በሚቀጥለው ሳምንት እነዚህን ቁጥሮች እንደገና ተመልሰን እናጠናቸዋለን አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች የሮሜ መጽሐፍ ዋና አሳብ እነዚህ ቁጥሮች እንደሆኑ ይስማማሉ። በዚህ ክፍል ውስጥ በተደጋጋሚ የተነገሩት ቃላት በመጽሐፉ ውስጥ ያሉትን ሁለት ዋና ዋና አሳቦች ለመመልከት ይረዳናል። የመጀመሪያው ቃል «ጽድቅ» ወይም «ጻድቅ» ነው። «ጻድቅ መሆን» ማለት አንድ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ትክክለኛ መሆኑ ተነገረለት ማለት ነው። ጻድቅ የሆነ ሰው ማለት ሕግን በመተላለፍ ጥፋተኛ እንዳልሆነ የሚቆጠርበት ሰው ማለት ነው። የእግዚአብሔርን ሕግ በመተላለፍ ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ ሰው መቀጣት አለበት። በእርግጥ ጥፋተኛ ያልሆነ ሰው አይቀጣም፤ በሕግ አንጻር የእግዚአብሔርን ትእዛዝ አልተላለፈምና ነው። የሮሜ መልእክት በአጠቃላይ አንድ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኛ ያለመሆኑ ወይም ትክክለኛ መሆኑ እንዴት እንደሚታወጅ የሚናገር ነው።

በእነዚህ ጥቅሶች ተደጋግሞ የተነገረው ሁለተኛው ቃል «እምነት» የሚለው ነው። እነዚህ ጥቅሶች የሚናገሩት ሰው ለመዳን የእግዚአብሔርን ኃይል የሚቀበለው በእምነት መሆኑን ነው። ሰው ጻድቅ ወይም ያለጥፋት ነው የሚባለው በእምነት ነው። በሕይወት የሚኖረውም በእምነት ነው። ቁ. 17 በግሪክ ቋንቋ የተጻፈው የሚለውን በቀጥታ ካየን «በእምነት ጻድቅ የሆነ በሕይወት ይኖራል» የሚል ሆኖ እናገኘዋለን።

እያንዳንዱ ሃይማኖት ሰው፥ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በመተላለፍ ከሚመጣው ቅጣት እንዲያመልጥ፥ በእግዚአብሔር ፊት ትክክል ለማድረግ የሚሞክርበት፥ የራሱ የሆነ መንገድ አለው። አብዛኛው ሃይማኖት ሰው በእግዚአብሔር ፊት ትክክል የሚሆነው እራሱን ጻድቅ ለማድረግ የሚያስችለው በቂ የሆነ መልካም ተግባር ሲፈጽም ነው ይላል። ይህ ግን እግዚአብሔር ሰውን ጻድቅ የሚልበት መንገድ አይደለም። ሮሜ 1:16-17 እንደሚል በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የምንሆነው በእምነታችን ነው ይላል። የሮሜ መልእክት በእምነታችን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን ማለት ምን ማለት እንደሆነ ያስረዳናል። እግዚአብሔር ሰውን በእርሱ ፊት ትክክል የሚልበት የራሱ መንገድ ምን እንደሆነ ያስረዳናል።

ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ጳውሎስ የሚነግረን ነገር ምን ይሆን? ይህ ዋና አሳብ ከሮሜ 1:16-17 ቀጥለው በሚመጡት በሮሜ ክፍሎች እንዴት እንደዳበረ ማየት እንችላለን።

1. 1:18-3:20 ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መባል ለምን አስፈለገው?
2. 3:21-4:25 ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ እንዴት ሊባል ይችላል?
3. 5:1-8:39 በእግዚአብሔር ጻድቅ የሚባል ውጤቱ ምንድን ነው?
4. 9:1-11:36 በእምነት ጻድቅ መሆን እግዚአብሔር በታሪክ ውስጥ ከገባው ተስፋ ቃል ኪዳንና ዕቅድ ጋር እንዴት ይዛመዳል?
5. 12:1-15:13 በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መባል እለታዊ ሕይወታችንን እንዴት ይነካዋል?

25ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህን የጽድቅ መልእክት ሊረዳና ምላሽ ሊሰጥ የሚገባው ማን ይመስልሃል? ለ) ይህንን ማጥናት ለአንተ የሚያስፈልገው ለምን ይመስልሃል?

ይህ የእግዚአብሔር የጽድቅ መልእክት ለሁሉም ሰው ነው። የዘላለም ሕይወት እንዲኖረንና በእግዚአብሔር ፊት እንድንኖር ሰዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ትክክል መሆናችን ሊነገር ይገባል። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ስለመሆንህ እርግጠኛ ካልሆንክ፥ ይህ መጽሐፍ እንዴት እርግጠኛ መሆን እንደምትችል ያሳይሃል። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ እንደሆንክ እርግጠኛ ከሆንክ ደግሞ ይህ መጽሐፍ በእግዚአብሔር ፊት

ጻድቅ የመሆን ነገር እንዴት ያለ ታላቅ በረከት መሆኑን በማሰብ እንድታደንቅ ይረዳሃል። ሌሎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆናቸውን እንዴት ማረጋገጥ እንደሚችሉ አሳብ እንድታከፍላቸው ይረዳሃል። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆናቸውን ስለሚጠራጠሩ ክርስቲያኖችም ማረጋገጫ ለመስጠት ይረዳሃል። የሮሜ መጽሐፍ ክርስቲያኖችም ሆኑ የግያምኑ ሰዎች ስለ ደኅንነት አዘውትረው ለሚጠይቁአቸው አስቸጋሪ ጥያቄዎች መልስ ለመስጠት የሚያስችልህ ነው። ደግሞም በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የተባሉ ሰዎች እንዴት መኖር እንዳለባቸው ያስረዳል።

ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው ለምንድን ነው?

በጥናታችን በሁለተኛ ቀን ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው የአገልግሎቱን አንደኛ ክፍል በመጨረስ ወደሌላው በመሸጋገር ላይ እንዳለ መሆኑን አይተናል፤ ዳሩ ግን በሕይወቱና በአገልግሎቱ በዚህ ጊዜ ይህን መጽሐፍ የጻፈው ለምንድን ነው? ምናልባት ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈባቸው ሦስት ዋና ዋና ምክንያቶች ሊኖሩ ይችላሉ። የመጀመሪያው፡ የሮም ቤተ ክርስቲያን ለወደፊት እስጳንያን ለሚኖረው አገልግሎቱ በመጠለያ እንዲረዱት ወንጌልን ለእነርሱ በመግለጥ ለማዘጋጀት ነበር።

26ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 15:20÷23-24 አንብብ። ሀ) ብዙ ጊዜ ጳውሎስ ለአገልግሎት የሄደው ወዴት ነበር? ለ) እንዲህ ዓይነቱን አገልግሎት ለመፈጸም አሁን ወዴት ሊሄድ ነበር? ሐ) እግረ መንገዱን ቆይታ ለማድረግ ያሰበው በየት ነው? እነዚህን ቦታዎች በካርታ ላይ ፈልግ። መ) በዚያ ቆይታ ለማድረግ የፈለገው ለምንድን ነው?

27ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:9 ና የሐዋ. 21:17-22 አንብብ። ሀ) አንዳንድ ሰዎች ጳውሎስ ያስተምራል ያሉት ነገር ምን ነበር? ለ) ጳውሎስ ስለ እነዚህ ሰዎች የሚናገረው ምንድን ነው?

28ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 15:30-33 አንብብ። ሀ) ጳውሎስ የሮሜን ክርስቲያኖች እንዲጸልዩለት የጠየቀው ስለ ምንድን ነው? ለ) በኢየሩሳሌም ከግያምኑ ሰዎች ጳውሎስ የጠበቀው ምላሽ ምን ነበር?

29ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 21:27-28 አንብብ። ጳውሎስ በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ በደረሰ ጊዜ የተከሰሰው ስለምን ጉዳይ ነበር?

ጳውሎስ በምስራቅ ሜዲቴራኒያን የነበረውን አገልግሎቱን ፈጽሞ
 አዲሱን በምዕራብ ሜዲቴራኒያን በእስጳንያ የሚኖረውን አዲሱን
 አገልግሎቱን ለመጀመር ተስፋ ያደርግ ነበር። ዋናው አገልግሎቱ
 በወንጌል ያልተዳረሱ ሰዎች ወዳሉባቸው አዳዲስ ቦታዎች በመሄድ
 ወንጌልን ማዳረስ መሆኑን ይናገራል። ጥቂት ክርስቲያኖች ወዳሉበት
 ወይም ክርስቲያኖችና የተደራጀ ቤተ ክርስቲያን በሌለበት አካባቢ እየሄደ
 ወንጌልን ለመስበክና ሰዎች በክርስቶስ አምነው ደኅንነትን እንዲቀበሉ
 ይፈልግ ነበር ይህንም ሥራ በምሥራቅ ሜዲቴራኒያን አካባቢ
 ሠርቶታል። አሁንም በጳውሎስና በሌሎች ወንጌላውያን ሥራ ምክንያት
 በምስራቅ ሜዲቴራኒያን አካባቢ አማኞችና የተመሠረቱ አብያተ
 ክርስቲያናት ነበሩ፤ ስለዚህ ጳውሎስ አሁን ሌላ በወንጌል ያልተዳረሰና
 እርሱ ሄዶ ወንጌል ሊሰብክ የሚችልበትን ስፍራ ሲፈልግ እናየዋለን።
 በዚህ ሁኔታ ቀጥሎ ሊያገለግል እግዚአብሔር የሚፈልግበት ስፍራ
 እስጳንያ እንደሆነ ተሰምቶታል። በምሥራቅ አካባቢ እስከ አሁን
 ለተሠራው ሥራ የመኖሪያ ስፍራና ማዕከል የነበረች በአንጾኪያ ከተማ
 የምትገኝ ቤተ ክርስቲያን ነበረች (የሐዋ. 13: 1-3፤ 14: 26-28፤
 18: 22-23 አንብበህ ለጳውሎስ አገልግሎት ይህች ከተማ እንዴት
 ማዕከል እንደነበረች እይ። አንጾኪያን በካርታ ላይ ፈልግ)። አንጾኪያ
 በእስጳንያ ለሚኖረው አገልግሎቱ እንደ ማዕከል ሆና ለማገልገል ግን
 እጅግ እሩቅ ነበረች፤ ስለዚህ ጳውሎስ አዲስ ማዕከል ያስፈልገው ነበር።
 ይህ ማዕከል የሚሆነው ስፍራም ጳውሎስን ለመደገፍ የምትችል ጠንካራ
 ቤተ ክርስቲያን ያላችበት ቦታ መሆን ነበረባት። የጳውሎስ ውሳኔ የሮም
 ቤተ ክርስቲያን በእስጳንያ ለሚኖረው ለአዲሱ አገልግሎቱ እንደ ማዕከል
 እንዲሆነው ለመጠየቅ ነበር።

የሮም ቤተ ክርስቲያን ጳውሎስ ወደ እስጳንያ የሚያደርገውን ጉዞ
 ልትደግፍ ካስፈለጋት መልእክቱን ልታውቅና ልትረዳ ይገባት ነበር፤
 ስለዚህ ጳውሎስ ለዚህ ጉዳይ እነርሱን ለማመቻቸት ይህንን መልእክት
 ጻፈ። ቀድሞ የሰበከውን የእግዚአብሔርን ጽድቅ ባጭሩ ከለሰላቸው።
 ይህንን መልእክት ሲረዱ መልእክቱንና በእስጳንያ የሚኖረውን አዲሱን
 አገልግሎቱን በንቃትና በደስታ እንደሚደግፉለት ተስፋ አድርጎ ነበር፤
 ስለዚህ ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈበት የመጀመሪያው ምክንያት
 የሮም ቤተ ክርስቲያን በእስጳንያ ለሚኖረው አገልግሎቱ እንደ ደጋፊ
 ማዕከል እንድታገለግለው ነበር።

ጳውሎስ መልእክቱን እዚህ ነጥብ ላይ ጨምቆና አጠቃሉ ለማቅረብ ምናልባት ሌላ ሁለተኛ ምክንያት ሊኖረው ይችላል። እስከዚህ ጊዜ ድረስ ከ20 ዓመታት በላይ በስብከትና በማስተማር አገልግሏል። አሁን በሙላትና በብስለት የእግዚአብሔርን ወንጌል ወደ መረዳት መጥቷል፤ ስለዚህ አጠቃላይ የሆነ ሙሉ የወንጌልን መልእክት እርሱ እንደተረዳው ሌሎች በዓለም የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናትም እንዲጠቀሙበት በጽሑፍ ለማስተላለፍ ይህ ጥሩ ጊዜ ነበር። በተጨማሪ ምናልባት በዚህ ጊዜ ጳውሎስ ስልሳ ዓመት ስለሚሆነውና ከዚህ በኋላ ብዙ እንደማይኖር ስለተረዳ ሊሆን ይችላል። አብያተ ክርስቲያናት የሚጠቀሙበትን ወንጌል አጠር ባለ መልኩ ማስቀመጡ በቀረው የሕይወት ዘመኑ ብቻ ሳይሆን ከሞተ በኋላ እንኳን ጠቃሚ ነገር ነበር። ሁለተኛው፡ ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈበት ምክንያት በብስለት የተረዳውን የእግዚአብሔርን ወንጌል አጠር ባለ መልኩ በማስቀመጥ በጽድቅ ወንጌል ላይ ግልጽ የሆነ መረዳት በሁሉም ዘመን የሚኖሩ አብያተ ክርስቲያናት እንዲያገኙ ነበር።

የጳውሎስ መልእክት ብዙ ጊዜ ሌሎች ሰዎች ይቃወሙት ነበር። ምናልባትም ይህን መልእክት የጻፈበት ሦስተኛው ምክንያት በዚህ ተቃውሞና ከስ ፊት መልእክቱን ግልጽ ለማድረግ ሊሆን ይችላል። ብዙ ሰዎች ጳውሎስንና መልእክቱን እንደተፈታተኑት ግልጽ ነው። ጳውሎስ ለአይሁዳውያን የሙሴን ሕግ መጠበቅ እንደማያስፈልጋቸው በመናገር የእግዚአብሔር ተከታዮች የፈለጉትን ያህል ኃጢአት ማድረግ እንደሚችሉ እንደሚያስተምር ይናገሩ ነበር። ይህ ውሸት ቢሆንም እንኳ በኢየሩሳሌም ይኖሩ የነበሩ ያላመኑ አይሁዶች ስለ ጳውሎስና ስለ አገልግሎቱ የሰሙት ግን ይህንን ነበር። ጳውሎስ በኢየሩሳሌም በደረሰ ጊዜ አሕዛብን በቤተ መቅደስ ውስጠኛ ክፍል ድረስ እንዲገቡ አድርጓል የሚለው ወሬ ተሠራጭቶ ነበር። ይህም ድርጊት በሞት የሚያስቀጣ ነበር። ስለ እርሱ ለተነገሩ ለእነዚህ ለተሳሳቱና ውሸት ለሆኑ ወሬዎች ሁሉ ጳውሎስ ትኩረት ሰጥቶ ነበር። ለዚህ ነው ለሮሜ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር በኢየሩሳሌም ከአይሁዶች እንዲያድነውና ወደዚያም የሚያደርገውን ጉዞ የተሳካና የሰላም ጉዞ እንዲያደርግለት እንዲጸልዩለት የጠየቀው።

የሮሜን መልእክት በሚጽፍበት ጊዜ በጳውሎስ አእምሮ እነዚህ ሁሉ ነገሮች ነበሩ። ጳውሎስ በሮም ላሉና ለቀረውም ዓለም ስለ ወንጌል የተሳሳተ መረዳት እንዳይኖር ጥርት ያለ ገለጻ ለማቅረብ መፈለጉን

እንመለከታለን፤ ስለሆነም መልእክቱን የጻፈበት ሦስተኛው ምክንያት በሐሰት በሚከሰትና በሚወነጀሉት ፊት ወንጌሉን ግልጽ አድርጎ ለማቅረብ ነበር።

የሮሜ መልእክት በጳውሎስ የተጻፈው ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ግልጽና የበሰለ ትምህርት ለማቅረብ ነበር። ይህም የሮሜ ቤተክርስቲያን በወደፊት አገልግሎቱ እንድትረዳውና ከጎኑ እንድትቆም በሁሉም ዘመን በዓለም ሁሉ ዙሪያ ለሚኖሩ አብያተ ክርስቲያናት ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ግልጽ የሆነ ትምህርት ለመስጠትና ስለ መልእክቱ የተሳሳተ ነገር ስለሚያወሩት ሰዎችም የመልእክቱን እውነታ ለማሳየት ነበር።

30ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) የማያምኑ ሰዎች ወንጌልን በርዘው አማኞችን በሐሰት የሚከሰቡት አንዳንድ ምሳሌዎችን ጥቀስ። ለ) በማያምኑ ሰዎች በሐሰት ስትወነጀል ስለምትሰጠው መልስ ከጳውሎስ ምን ትማራለህ?

31ኛ ጥያቄ፡ - በአካባቢህ ላሉ ላላመኑ ሰዎች ወንጌልን ለማካፈል ምን ያህል ተዘጋጅተሃል? የሮሜ መልእክት ከዚህ የበለጠ ገፍተህ ከማጥናትህ በፊት አሁኑኑ የማያምኑ ሰዎች ወደ ደኅንነት እንዲመጡና በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንዲባሉ ልታካፍላቸው ተገቢ የሚመስልህን መልእክት በአጭሩ ጻፍ።

አምስተኛ ቀን፡

በየሳምንቱ ለሚደረገው ስብሰባ ለመዘጋጀት ይረዳህ ዘንድ ትምህርቱን ክልስ።

ሳምንታዊ የስብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ፡ - መሪው በዚህ ሳምንት ትምህርት ውስጥ ከተካተቱ ጥቅሶች ወይም ርዕሶች መካከል ከ5-10 ደቂቃ ሊወስድ የሚችል የአምልኮ ወይም የጸሎት አሳብ ያለው ነገር ለተማሪዎቹ ማካፈል አለበት።
2. ጸሎት፡ - ለ10 ደቂቃ አንዱ ለሌላውና ለቤተ ክርስቲያን በሚያስፈልጓት ነገሮች ጸሎት በማድረግ ማሳለፍ ያሻል።
3. ክለሳ፡ - በዚህ ሳምንት ትምህርት ለመመለስ አስቸጋሪ የነበሩትን ጥያቄዎች ለመመልከትና እያንዳንዱ ተማሪ የተማረውን ለመረዳት 15 ደቂቃ ያህል መውሰድ ይገባል። እንደዚሁም መሪው በዚህ ሳምንት ከተማሩት ውስጥ፡ ለተማሪዎቹ አጭር የሙከራ ጥያቄዎች ለመስጠት ይችላል።

4. ወይይት:- በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ ለ25 ደቂቃዎች ተወያዩ።
እያንዳንዱ ሰው አሳቡን ለመስጠቱ እርግጠኛ ሁን። በቀጥታና ግልጽ
በሆነ መንገድ ከሕይወታቸው ጋር ስለ መዛመዱም እርግጠኛ ሁን።

4ሀ. 1) ከሮሜ መጽሐፍ ውስጥ የምናጠናቸው ጠቃሚ እውነቶች
ምንድን ናቸው? 2) በዘመናት ታሪክ ውስጥ እግዚአብሔር የሮሜን
መጽሐፍ ቤተ ክርስቲያን ለማደስ እንዴት ተጠቀመበት?

ለ. ወደ 31ኛ ጥያቄ ተመለሱና በቡድን ተወያዩበት። የማያምኑ
ሰዎች በክርስቶስ አምነው ወደ ደኅንነት እንዲመጡ ልናውቃቸውና
ልናካፍላቸው የሚገቡ ነገሮች ምንድናቸው?

ሐ. 1) በሮም የነበረችው ቤተ ክርስቲያን እንዳደረገችው የእናንተም
ቤተ ክርስቲያን እንደ ገበሬዎችና ሠራተኞች ያሉ ተራ ክርስቲያኖች
ወንጌልን በማካፈል ተግባር ውስጥ እንዲሳተፉ ምን ማድረግ ትችላላች?
2) ወንጌሉን ለሌሎች ለማካፈል የሚያስችል በቂ እውቀት አግኝተዋልን?
3) እውቀታቸውን ለማሳደግ ምን ማድረግ እችላለን? 4) ላልዳኑ
ጓደኞቻቸውና ጎረቤቶቻቸው ወንጌልን እንዲያካፍሉ በምን
ልታነቃቃቸው ትችላለህ? መ. በሩቅ ቦታ ስለሚኖሩ ታማኝ
ክርስቲያኖች ስትሰማ ምን ይሰማሃል? እያንዳንዱ ሰው በሌላው
በኢትዮጵያ ክፍል ስላሉ ክርስቲያኖች ምን ያህል ለክርስቶስ ታማኝ ሆነው
እንዳሉ ወይም በሌላ አገር ስላሉ ክርስቲያኖች የሚያውቀውን
እንዲያካፍል ጋብዝ።

ሠ. ወደ ሰላሳኛው ጥያቄ ሂዱና በቡድን ተወያዩበት። ወንጌልን
በሚበርዙ በማያምኑ ሰዎች ስንወነጀል ምላሻችን እንዴት መሆን አለበት።

ትምህርት 2

ሮሜ 1:1-17

አንደኛ ቀን:

ሮሜ 1:1-7።

ባለፈው ሳምንት ሐዋርያው ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው እንዴት እንደሆነ ለመግለጽ መሆኑን ተመልክተናል። እግዚአብሔር ሰውን በወንጌል ላይ ባለው እምነት «ጻድቅ ነህ» ወይም «ጥፋተኛ አይደለህም» ብሎ ያውጅለታል፤ ነገር ግን ጳውሎስ በወንጌል ጻድቅ መሆን ማለት ምን ማለት እንደሆነ ማብራራት ከመጀመሩ በፊት ለሮሜ ክርስቲያኖች ራሱን ሲያስተዋውቅና ለወደፊት እነርሱን ለመጎብኘት ስላለው ዕቅድ ሲነግራቸው እንመለከታለን። ይህ ድርጊት ተራ የሆነ ማስተዋወቅ አይደለም። ጳውሎስ መግቢያውን በቀረው መጽሐፍ ውስጥ በማብራራት ስለሚገልጠው ስለታላቁ ወንጌል በመናገር ይጀምራል። በመግቢያው የወንጌል አገልጋይ መሆን ምን ያህል ታላቅ ዕድል እንደሆነ ይናገራል። ይህን በማድረግም አማኞች ሁሉ ወንጌልን ለሌሎች ማካፈል እንዳለባቸው ያበረታታቸዋል።

1ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:1-17 አንብብ። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የተሰጡ ክርስቲያን ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል መትጋት የሚኖርበት ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ከዳር እስከ ዳር ጳውሎስ ክርስቲያን ወንጌልን በጉጉት ለምን ለሌሎች ማካፈል እንዳለበት በርካታ ምክንያቶችን ይናገራል። ወንጌሉም የዳዊትም የእግዚአብሔርም ልጅ ስለሆነው ሰው ይናገራል። ወንጌልን የመስበክ ግዴታ እንዳለበትም ይናገራል። ወንጌል ሰዎችን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ነው ይላል። በዚህ ሳምንት ሁሉ ክርስቲያን ወንጌልን ለማካፈል መትጋት ያለበት ለምን እንደሆነ በጥልቀት እንመለከታለን።

2ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:1-4 አንብብ። ሀ) በቁ. 1ና 2 ጳውሎስ እራሱን የሚጠራባቸው የተለያዩ መጠሪያዎች ምንድን ናቸው? ለ) ሐዋርያ ማለት ምን ማለት ነው? ይህን ጥያቄ ለመመለስ ይረዳህ ዘንድ

6. እግዚአብሔር ጻድቃን ናችሁ ያላቸው ሰዎች ሕይወታቸውን በሙሉ ለእርሱ መስጠት አለባቸው (12: 1-15: 13)።

ሀ. ማጠቃለያ፡- አማኞች፤ እግዚአብሔር እነርሱን ለማዳን ባደረገላቸው ነገሮች ሁሉ ምክንያት የዚህን ዓለም አኗኗር ከመከተል ይልቅ ሕይወታቸውን ለጌታቸው በመስጠት የእርሱን ፈቃድ ለማድረግ መለወጥ አለባቸው (12: 1-2)።

ለ. አማኞች፤ እግዚአብሔር የሰጣቸውን መንፈሳዊ ስጦታ መንፈሳዊ ስጦታ ለመላው አካል ጥቅም ይሆን ዘንድ በትሕትና ሊጠቀሙበት ይገባል (12: 3-8)።

ሐ. ግብዝነት የሌለውን ፍቅር ለሚያምኑና ለማያምኑ ሰዎች አላዩ (12: 9-21)።

መ. ክርስቲያኖች በመንግሥት ሥልጣን ላይ ላሉ ሰዎች ሊገዙ ይገባል፤ ምክንያቱም እነርሱ በእግዚአብሔር የተሾሙና እርሱን የሚያገለግሉ ናቸው (13: 1-7)።

ሠ. ክርስቲያኖች ሰዎችን ሁሉ ሊወዱ ይገባል! እነርሱን በመውደድ ክርስቲያናዊ ኃላፊነታቸው የሚጠይቅባቸውን ባሕርይ ያሟላሉ (13: 8-10)።

ረ. በጌታ መምጣት ምክንያት፤ አማኞች በዓለም የአኗኗር ዘይቤና በጌታ መንገድ መካከል ያለውን ልዩነትና ግጭት ለማወቅ ንቁ መሆን አለባቸው። በዚህም የዓለምን የአኗኗር ዘይቤ እየናቁ በሚያደርጉት ነገር ሁሉ የበለጠ ክርስቶስን እየመሰሉ ሊመጡ ይገባል (13: 11-14)።

ሰ. አማኞች ወደሚያጠያዩቁ ነገሮች ላይ ሲደርሱ፤ ክርስቶስ ለእነርሱ እንዳደረገው እኅተቻቸውንና ወንድሞቻቸውን ከራሳቸው ሊያስቀድሙ ይገባል (14: 1-15: 12)።

1) በላያቸው ላይ ያለ አለቃ ጌታ እንጂ ሰው ስላልሆነ አማኞች እርስ በእርሳቸው ሊቀባበሉ እንጂ አንዱ በሌላው ላይ ሊፈርድ አይገባም (14: 14)።

2) አማኞች ሁሉ ስለሠሩት ስለራሳቸው ሥራ በክርስቶስ የፍርድ ወንበር ፊት መልስ ስለሚሰጡ፤ የሚሠሩትን ሥራ ሁሉ

ለእግዚአብሔር የሚሆን እንጂ ኃጢአት እንዳልሆነ በአእምሮአቸው ያመኑበት መሆን አለበት (14: 5-11)።

3) ሌሎች ክርስቲያኖች በኃጢአት እንዳይወድቁ፣ ክርስቲያን ነጻነቱን መገደብ አለበት (14: 13-18)።

4) ሌሎችን ወደ ኃጢአት ከመምራት ይልቅ፣ አንድ አማኝ ሰላምንና መነቃቃትን የሚያመጡ ነገሮችን በማድረግ ስለ ራሱ ነጻነት ያለውን እምነት በእርሱና በእግዚአብሔር መካከል መያዝ አለበት (14: 19-23)።

5) ክርስቲያኖች የራሳቸውን መብት በመተው የሌሎችን መንፈሳዊ ፍላጎት ለማርካት ሲሉ የክርስቶስን ምሳሌነት መከተል አለባቸው (15: 1-6)።

6) በመካከላቸው ትልቅ ልዩነት ቢኖርም፣ አማኞች ሌሎችን ለመቀበልና ለማገልገል የክርስቶስን ምሳሌነት መከተል አለባቸው (15: 7-12)።

7) ጳውሎስ፣ አማኞች በክርስትና ሕይወታቸው ደስታና ሰላም ይሞሉና መንፈስ ቅዱስም በእግዚአብሔር ተስፋ ይሞላቸው ዘንድ ጸለየ (15: 13)።

7. የመልእክቱ ዓላማ፡- ጳውሎስ ይህንን መልእክት የጻፈው፣ ከዚህ በፊት ነግሮአቸው ለማያውቅ አሕዛብ፣ ወንጌሉን ለማብራራትና እርሱ በኢየሩሳሌም ስለሚያደርገው የአጭር ጊዜ ቆይታ እንዲጸልዩለት ለማበረታታት ብሎ ነው (15: 14-33)።

ሀ. ጳውሎስ በሮም ክርስቲያኖች መንፈሳዊ ብስለት ሳይገደው በግልጽ ለእነርሱ የጻፈበት ምክንያት፣ ሮምን ለመጎብኘት ያልቻለው በምሥራቅ ሜዲቴራኒያን ተጠምዶበት የነበረው ወንጌልን ለአሕዛብ የማካፈል ጥሪ ነበረ (15: 14-22)።

ለ. ጳውሎስ አሁን አዲስ አገልግሎት ለመጀመር አቅዷል። እግረ መንገዱንም ሮምን ለመጎብኘት አስቧል። ከዚህ ሁሉ በፊት ግን የሮም ክርስቲያኖችን በጉዳዩ እንዲጸልዩለት የጠየከበትን ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን የሰበሰበውን የስጦታ ገንዘብ ወደ ኢየሩሳሌም ለማድረስ ነበር (15: 23-33)።

1ኛ ቆሮ. 9: 1፤ የሐዋ. 1: 21-26 አንብብ

3ኛ ጥያቄ፡- ከቁ. 3 ና 4 ስለ ኢየሱስ የምንማራቸው ሁለት ነገሮች ምንድን ናቸው?

4ኛ ጥያቄ፡- በቁ. 4 መሠረት የትንሣኤው ጥቅም ምንድን ነው?

በአዲስ ኪዳን ዘመን ደብዳቤዎች ሲጻፉ «ሰላምታ ከተስፋዬ ለየሐንስ» የሚል ዓይነት ነገር በመናገር መጀመር የተለመደ ነበር። ጳውሎስና ሌሎች የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ይህንኑ መንገድ ለአብያተ ክርስቲያናት በጻፉት ደብዳቤ ላይ የተጠቀሙ ሲሆን ነገር ግን ሰላምታውን ሰፋ አድርገው ክርስቲያናዊ ትርጉም እንዲኖረው አድርገው ነበር። ይህ በተለይ ጳውሎስ ከጻፋቸው መልእክቶች ሁሉ ረጅም ሰላምታ ባለበት በሮሜ መልእክት ላይ የበለጠ እውነትነቱን እናያለን።

ጳውሎስ በመልእክቱ መጀመሪያ እራሱን በማስተዋወቅ ስለ ራሱ ሦስት ነገሮች ሲናገር እናየዋለን። ስለራሱ ሲናገር እንዲህ ይላል፡-

- 1) ባሪያ፡- ባሪያ የአንድ ሰው ንብረት የሆነና ለባለቤቱ ራሱን ሙሉ በሙሉ በመስጠት በፍጹምነት የሚታዘዝለት ማለት ነው። የጳውሎስ ጌታ ክርስቶስ ነበር። ይከተለውና ይታዘዘው ዘንድ ሁሉን ለክርስቶስ ሰጥቶ ነበር።
- 2) ሐዋርያ፡- «ሐዋርያ» ማለት «የተላከ» ማለት ነው። ሐዋርያት በጌታ ኢየሱስ የተሰጣቸውን መልካሙን የምሥራች ለማድረስ የተላኩ ነበሩ። ይህ ሐዋርያ የሚለው ቃል በአጠቃላይ መልኩ ወንጌልን ለማድረስ ስላቀዱ ሌሎች ሰዎችም የሚጠቅስ ነው (ፊል. 2: 25 ና 2ኛ ቆሮ. 8: 23። በአማርኛ «መልእክተኛ» የሚለው ቃል በግሪክ መጽሐፍ ቅዱስ «ሐዋርያ» የሚለው ነው፤ ሮሜ 16: 7 ተመልከት)፤ ነገር ግን ብዙ ጊዜ ቃሉ ከዚህ የበለጠ ቀጥተኛ ትርጉም አለው። ከ1ኛ ቆሮ 9: 1ና የሐዋ. 1: 21-26 ሐዋርያት ጌታ ኢየሱስን ያዩ ወይም በአገልግሎቱ ሁሉ ከእርሱ ጋር የነበሩ የተለዩ ሰዎች መሆናቸው ግልጽ ነው። ከኤፌ. 2: 20 እንደምንረዳው በታሪክ ሁሉ ውስጥ ቤተ ክርስቲያን የተገነባችባቸው የማዕዘን ድንጋዮች ነበሩ፤ ስለዚህ ሐዋርያት በጌታ ኢየሱስ የቤተ ክርስቲያን መሠረት እንዲሆኑ የተሾሙ የተለዩ ሰዎች ነበሩ። ጳውሎስ ከእነዚህ ሐዋርያት መካከል አንዱ ሲሆን በእግዚአብሔር እንደተጠራ ይናገራል። እራሱን ሐዋርያ ብሎ በመጥራት ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ለመናገር የሚያስችለውን ሥልጣኑን ሲመሠርት እናያለን።

3) ለእግዚአብሔር ወንጌል የተለየ፡- ጳውሎስ «የተለየ» ብሎ ሲናገር ምናልባት በአእምሮው ያለው ነገር ማሕፀን የሚከፍተውን በኩር (ዘጸ. 13:12)፤ ለእግዚአብሔር እንዲለይ የበኩር ፍሬ (ዘኁ. 15:20)፤ ወይም የሌዋውያን (ዘኁ. 8:11) በብሉይ ኪዳን የነበረው የሥርዓት ሕግ ሳይሆን አይቀርም። ይኸውም ለእግዚአብሔር ሙሉ ለሙሉ ስለ መሰጠት ጉዳይ ነው። እግዚአብሔር ጳውሎስን ለወንጌሉ ሙሉ ለሙሉ ይሰጥ ዘንድ ለይቶታል።

ወንጌል እግዚአብሔር ለሰዎች የሰጠው መልካም የምሥራች ነው። ጳውሎስ ሰዎች በእምነታቸው በእግዚአብሔር ዘንድ ጻድቅ ሊባሉ ስለሚችሉበት እግዚአብሔር አሁን ስለገለጠው መልካም የምሥራች መናገሩ ነው። እግዚአብሔር ለዚህ ወንጌል ሙሉ በሙሉ ሁሉን ይሰጥ ዘንድ መርጦት ነው። የሮሜን መልእክት የጻፈበት ምክንያትም ይህ ነው። ይህንን የተለየበትን መልካም የምሥራች ይገልጥ ዘንድ ነው።

5ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ጳውሎስ እንደነበረው ለእግዚአብሔር ባሪያ ልንሆንባቸው የምንችልባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ለ) እንደ ጳውሎስ ሐዋርያ ባንሆንም እንኳ የተላከን ልንሆን የምንችልባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ሐ) እንደ ጳውሎስ እኛም ለወንጌል መለየት እንችላለን? መ) ከተለየን በሕይወታችን ልናደርገው የሚገባን ነገር ምንድን ነው?

እንደ ጳውሎስ በዚህ ዘመን ያሉ ክርስቲያኖች ምንም ነገር ቢጠይቃቸው እንኳ ኢየሱስ ክርስቶስን ለመከተልና ለመታዘዝ ሙሉ በሙሉ የተሰጡ መሆን አለባቸው። እንደ ጳውሎስ ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል ያገኙትን ዕድል ሁሉ መጠቀም አለባቸው።

6ኛ ጥያቄ፡- ስለ ወንጌል ይናገራሉ ብለህ የምታስባቸውን አንዳንድ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች ጻፍ።
7ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:5-7 አንብብ። እንደ ሮሜ 1:5 መሠረት የጳውሎስ ሐዋርያነት ዓላማ ምንድን ነበር?
8ኛ ጥያቄ፡- በሮሜ 1:6-7 ጳውሎስ ስለ ሮሜ ክርስቲያኖች የሚናገራቸው ሦስት ነገሮች ምንድን ናቸው?

እግዚአብሔር መልካሙን የምሥራች የገለጠው አሁን ቢሆንም መልካሙ የምሥራች አዲስ አይደለም። በሮሜ 1:2 ጳውሎስ ነቢያት

«በቅዱሳት መጻሕፍት» በብሉይ ኪዳን ተስፋ እንደሰጡት ይላል። ይህንን ነገር ቆይቶ በሮሜ 3:21ና ሮሜ 4 የሚገልጠው ቢሆንም ያሰበውን ጥቅስ በእዚህ በሮሜ 1 ውስጥ አልገለጠውም። ምናልባት ያሰበው ኢሳ. 53 ና መዝ. 22 ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን ኢየሱስ የዳዊት ዘር መሆኑን በመቀጠል ስለሚናገር ምናልባት እያሰበ ያለው ከዳዊት ቤት የሆነ ዙፋኑን የሚወስድ ንጉሥ ይመጣል ተብሎ የተሰጠውን ተስፋ ሊሆን ይችላል። ከእነዚህ ተስፋዎች አንዳንዶቹን በ2ኛ ሳሙ. 7:16፤ በመዝ. 89:3-4፤ በኢሳ. 9:6-7፤ 11:1-16፤ በኤር. 23:5-6፤ በሕዝ. 34:23-31 እናገኛለን። ኢየሱስ የእነዚህ ተስፋ ቃላት ፍጻሜ ነው።

እግዚአብሔር አስቀድሞ ቃል የገባው ይህ መልካም የምሥራች ምንድን ነው? ይህ መልካም የምሥራች ስለእግዚአብሔር ልጅ የሚናገር ነው። በሮሜ 1:3-4 ጳውሎስ የኢየሱስን ሁለት የተለያዩ ተፈጥሮዎች በመመልከት ስለ እግዚአብሔር ልጅ አጠር ያለ መልካም የምሥራች ይነግረናል።

1) በሰብዓዊ አባባል ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ነው። በማቴ. 1:1-17 ና በሉቃ. 3:23-38 የተገለጸው የዘር ሐረግ የሚያሳየን ኢየሱስ የዳዊት ልጅ መሆኑን ነው። ጳውሎስ «በሥጋ በኩል» ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ነበር ሲል ይህን እያሰበ ነው። በሰብዓዊ አነጋገር ከዳዊት ዘር በመሆኑ ከዳዊት ቤት የሚወጣው ንጉሥ እስራኤልንና ምድርን ሁሉ ይገዛል የሚለውን የተስፋ ቃል ሊያሟላ ይችላል። የእስራኤል መሢሕ ለመሆን ሁሉንም ነገር የሚያሟላ ነው። ይህ ነገር እንደ ሥጋ ለባሽነቱ ሙሉ ለሙሉ ሰው እንደነበረ ያሳስበናል። ሌሎች ክፍሎችም ኢየሱስ ሙሉ የሆነ የሰው ተፈጥሮ እንደነበረው (ዕብ. 2:17) ነገር ግን ያለ ኃጢአት እንደሆነ (ዕብ. 4:15) ይነግሩናል።

2) በመንፈሳዊ አባባል ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። በሰው አነጋገር ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ከሆነ እንደ ቅድስና መንፈስ ደግሞ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። በሰው አመለካከት ኢየሱስ በእርግጥ የዳዊት ልጅ ነው፤ ነገር ግን በመለኮት አመለካከት እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ ነው።

ይህ ጥቅስ ኢየሱስን የእግዚአብሔር ልጅ አድርጎ በግልጽ ያሳየው ትንሣኤው እንደነበረ ይናገራል። የትንሣኤው ኃይል ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ገለጠ። ከትንሣኤው በፊትም ቢሆን ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነበር፤ ነገር ግን የኢየሱስ መለኮታዊ ልጅነት በቀላሉ

አልታየም ነበር። ሙሉ በሙሉ አምላክ ቢሆንም ሰውም ደግሞ ነበር። የእግዚአብሔር የሆነ ኃይልና ብርታት ቢኖረውም የሰው ልጅ ድካምም ነበረው። ሰዎች ወደ እርሱ በሚመለከቱበት ጊዜ ልክ እንደራሳቸው ተራ ሰው ሆኖ ይቀርባቸው ነበር። ትንሣኤው ግን ለሚያዩ ሁሉ ክርስቶስ ከሰው በላይ እንደሆነ በግልጽ አሳያቸው። ትንሣኤው እግዚአብሔር በገሃድ ለሕዝብ ሁሉ ኢየሱስ «በኃይል የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ» የገለጠበት ማስታወቂያ ነበር። ይህም ማለት መለኮታዊ ኃይል ያለው የመለኮት ልጅ እንደሆነ ያወጀበት ነው።

ስለ ክርስቶስ በምትመሰክሩበት ጊዜ በትንሣኤው ላይ ትኩረት ማድረግ ጥሩ አሳብ ነው። መሥራቹ ከሞት እንደተነሣ የሚናገር ሌላ ሃይማኖት የለም። ስለሆነም ክርስቶስ መለኮታዊ ኃይል ያለው የአምላክ ልጅ ስለመሆኑ ከሙታን መነሣቱ በግልጽ ያሳያል።

ጳውሎስ በቁ. 1 የተናገረውን ነገር በቁ. 5 ይደግመዋል፡- እግዚአብሔር በጸጋው ሐዋርያ እንዲሆን ሾሞታል። የዳዊት ልጅና የእግዚአብሔር ልጅ ስለሆነው ስለዚህ ኢየሱስ መልካሙን የምሥራች እንዲናገር ተላከ። የሐዋርያነቱም ተልዕኮ በተለይ ሰዎችን ሁሉ ከአሕዛብ ወገን እግዚአብሔርን በመታዘዝ እምነታቸውን በኢየሱስ ላይ እንዲያደርጉ ጥሪ ማድረግ ነበር። «ከእምነት የሚነሣ መታዘዝ» ማለት ይህ ነው። ሰው እግዚአብሔርን የሚታዘዝበት የመጀመሪያውና በጣም አስፈላጊው መንገድ በክርስቶስ ኢየሱስ ማመን ነው። እንደ ሐዋርያነቱ ጳውሎስ ሰዎች ሁሉ በክርስቶስ በማመን ለእግዚአብሔር እንዲታዘዙ ጥሪ ያደርጋል።

የጳውሎስ ጥሪ ወንጌልን ለአሕዛብ ሁሉ ለማዳረስ ነበር። ይህ ጥሪ በማቴ. 28፡19-20 ጌታ ኢየሱስ የሰጠውን ታላቁን ተልዕኮ ለማግኘት እንዲረዳ ነው። እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያንን የጠራው ወንጌልን በምድር ለሚገኙና በተለያዩ ቋንቋ ለሚናገሩ ሕዝቦች ሁሉ እንድታደርስ ነው። ጳውሎስም የሚሠራው ይህ ተልዕኮ ከግብ እንዲደርስ የበኩሉን እገዛ ለማድረግ ነበር።

9ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ ታላቅ ተልዕኮ ከግብ እንዲደርስ ቤተ ክርስቲያንህ ምን እያደረገች ነው? ለ) ይህ ታላቅ ተልዕኮ ከግብ እንዲደርስ በግል ሕይወትህ ምን እያደረግህ ነው?

ይህን ታላቁን ተልዕኮ ከግብ ለማድረስ በዚህ ዘመን የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ በንቃት መሥራት አለባቸው። አባሎቻቸው ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል በሚችሉበት መንገድ ሊያሠሉት ይገባል። ወንጌላዊያኖቻቸውን መልካሙን የምሥራች ጨርሰው ወዳልሰሙ ሰዎች ሊልኩ ይገባል። እያንዳንዱ ክርስቲያንም ወንጌልን ለሌሎች በማካፈል ተግባር ውስጥ በንቃት ሊሳተፍ ይገባል። እያንዳንዱ ክርስቲያን ወንጌልን ለሌሎች የሚያካፍልበትን የተሻሉ መንገዶችን መማር አለበት። ደግሞም ወንጌልን ለሌሎች በማድረስ ተግባር የተሰማሩ ሰዎችን በልግሥና መደገፍ አለበት። ክርስቲያኖች ሁሉ ወንጌልን ከጓደኞቻቸው፣ ከጎረቤቶቻቸውና ከሥራ ባልደረቦቻቸው ጋር የሚካፈሉበትን ዕድል ዘወትር መፈለግ አለባቸው። እያንዳንዱን ክርስቲያንም ሆነ የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ታላቁን ተልዕኮ ከግብ ለማድረስ በንቃት መሥራት አለባቸው።

ጳውሎስ እንደ ሐዋርያ እንዲያገለግላቸው ከተጠራበት አሕዛብ መካከል ሮማውያን ይገኛሉ። በቁ 6 እና 7 እርሱ አድራሻ አድርጎ ለእነርሱ እንደጻፈው ሦስት ነገሮች ስለ እነርሱ ይናገራል።

- 1) የኢየሱስ ክርስቶስ ሊሆኑ ተጠርተዋል። ክርስቲያኖች የኢየሱስ ክርስቶስ ንብረቶች ናቸው። የእርሱ የሆኑትም ስላደረጉት ስለ የትኛውም ነገር ሳይሆን የእርሱ ሊሆኑ ስለጠራቸው ብቻ ነው።
- 2) በእግዚአብሔር የተወደዱ ናቸው። ክርስቲያኖች ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ የሆነ የፍቅር ግንኙነት አላቸው። ለእግዚአብሔር ልዩ የሆኑ ሕዝቦችና ልዩ የሆኑ ቤተሰቦች ናቸው።
- 3) የእግዚአብሔር ቅዱሳን ናቸው። «ቅዱስ» የሚለው ቃል በተለይ የተቀደሰ ወይም ከሌሎች ሰዎች ተለይቶ የሚኖር ወይም በሕይወት ዘመኑ ሁሉ ምቹ የሆኑ ነገሮችን የካደ ማለት አይደለም። «ቅዱስ» የሚለው ቃል «የተለየ» ማለት ሲሆን፣ ለእግዚአብሔር መለየት ማለት ደግሞ አማኞች የእግዚአብሔር የራሱ ሕዝቦች ናቸው ማለት ነው። ከሌሎች የተለየ የጠበቀ ንብረት ከእግዚአብሔር ጋር አላቸው ማለት ነው። የተለየ ማለት ደግሞ እግዚአብሔር እራሱ ብቻ አምላካቸው ነው ማለት ነው። ከእግዚአብሔር ሊያስቀድሙት የሚገባ አንዳች ነገር መኖር የለበትም ማለት ነው። በሕይወታቸው ውስጥ የመጀመሪያውን ስፍራ የያዘው እርሱ ብቻ መሆኑን ማረጋገጥ አለባቸው ማለት ነው። በዚህ ስፍራ ጳውሎስ አማኞች በሙሉ

የተቀደሱ ናቸው ይላል። በቅርብ ጊዜ በክርስቶስ ያመኑ ክርስቲያኖች እንኳ ቢሆኑ ሁሉም ለእግዚአብሔር የተለዩ ናቸው። ክርስቲያኖች ሁሉ የእግዚአብሔር «ቅዱሳን» ናቸው። ሁሉም የእርሱ ስለሆኑ በሕይወታቸው እርሱን የመጀመሪያ ለማድረግ መፈለግ አለባቸው።

የሮም ክርስቲያኖችም ሆኑ በክርስቶስ በእውነት ያመኑ ሰዎች ለእግዚአብሔር ሊሆኑ የተጠሩ፣ በእግዚአብሔር የተወደዱና ለእግዚአብሔር የተለዩ ናቸው።

የሮሜ 1:1-7 ማጠቃለያ:- ጳውሎስ ታላቁን ወንጌል ለመስበክ ታላቅ የመለየት ጥሪ ነበረው። እንደ ጳውሎስ ለአንተም እግዚአብሔር ታላቅ ጥሪ እንደሰጠህ ትመለከታለህን? ክርስቲያኖች ሁሉ ወንጌልን ለሌሎች እንዲያካፍሉ ተጠርተዋል። እንደ ራሱ የተወደዱ ሕዝቦች ሆነን እንድንለይ ጠርቶናል። እራስህን ለእግዚአብሔር እንደተለየ ሰው አድርገህ ታያለህን? በሕይወትህ እንደዚያ ሆነህ ለመኖር ትጥራለህን?

10ኛ ጥያቄ:- ሀ) እግዚአብሔር እንደጠራህና የእርሱ የተለየ ሰው እንድትሆን በእርሱ ተወደህ መለየትህ ምን ዓይነት ስሜት ያሳድርብሃል? ለ) እንዴትስ ለመኖር እንድትፈልግ ያደርግሃል? ሐ) እግዚአብሔር ስላደረገልህ ነገር ለማመስገን ጥቂት የጸሎት ጊዜ ውሰድ። መ) ለእግዚአብሔር በተለየ አኳኋን የተጠራህና የተወደድክ ለመሆንህ የዛሬና የነገ ሕይወትህን እንዴት እንደሚለውጠው ለማሰብ ጥቂት የማሰላሰያና የጥምና ጊዜ ውሰድ።

ሁለተኛ ቀን:

ሮሜ 1:8-15

በሮሜ 1:1-7 ጳውሎስ ለሮም ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ለወንጌል መስበክ ታላቅ ጥሪ እንደለየው ይነግራቸዋል። ጳውሎስ ስለ ወንጌል መናገሩን ከቁ. 8-15 ይቀጥላል። በመጀመሪያ በሮም ክርስቲያኖች ሕይወት ውስጥ የወንጌሉ ኃይል ስለሠራው ሥራ እግዚአብሔርን አመስግኖ፣ ለምን ወደ ሮም መምጣት እንደፈለገ ያካፍላቸዋል። ወደሮም ለመምጣት የፈለገው ወንጌልን ከእነርሱ ጋር ለመካፈል ነበር። ወንጌልን ማካፈል ለጳውሎስ የሕይወት ዋነኛው ክፍል ነበር። የእያንዳንዱ ክርስቲያን ሕይወት ዋነኛው ክፍል ይህ መሆን እንዳለበት ያሳየናል።

11ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1፡8-10 አንብብ። ሀ) በቁጥር 8 ጳውሎስ እግዚአብሔርን የሚያመሰግነው ለምንድን ነው?

12ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1፡11-15 አንብብ። ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገባቸውን አራት ምክንያቶች ዘርዝር።

የሮሜ ክርስቲያኖች መልካም ምስክርነት ያለው ጥሩ ስም ነበራቸው። ስለ እነርሱ በመላው የሮም ግዛት የታወቀ ነገር ነበር። ስለ እነርሱ በመላው የሮም ግዛት የታወቀው ነገር በሮም ለክርስቶስ በታማኝነት የቆመች ቤተ ክርስቲያን እንደነበረች ነው፤ ስለዚህ ጉዳይ ጳውሎስ እግዚአብሔርን ሲያመሰግን እናየዋለን። በጸሎቱ፤ የሮም ቤተ ክርስቲያን ስለነበራት መልካም ምስክርነት እግዚአብሔርን አመሰገነ።

አንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን በምትኖርበት ኅብረተሰብ መካከል የሚኖራት መልካም ምስክርነት በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ቤተ ክርስቲያን በኅብረተሰቡ መካከል የምትታወቀው በታማኝነት፤ በርኅራኄ፤ በንጽሕና ለኅብረተሰቡ ባላት ለጋሰነት ከሆነ ሰዎችን ለክርስቶስ ለመግረክ የሚረዳ ይሆናል።

13ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንተ የምትኖርበት ኅብረተሰብ ለቤተ ክርስቲያንህ ያለው አመለካከት እንዴት ነው? ይህንን በግልጽ የማታውቀው ከሆነ ወደ ቤተ ክርስቲያን የማይመጣ ጓደኛህን ስለ ቤተ ክርስቲያን ያለውን እውነተኛ ግምጋሜ እንዲነግርህ ጠይቀው። ለ) በሚያምነው ኅብረተሰብ መካከል ያላትን ምስክርነት የተሻለ ለማድረግ ቤተ ክርስቲያንህ ልታደርግ የምትችለውን ነገር ለማሰብ ጥቂት ጊዜ ውሰድ። እነዚህን አሳቦችህን ጻፋቸው።

የጳውሎስ የጸሎት ጥያቄ በመጨረሻው ወደ ሮም በመምጣት የሮሜን ክርስቲያኖች ለመጎብኘት ይችል ዘንድ ነበር። ወደ ሮም ለመምጣት ለረጅም ጊዜያት ያሰበ ቢሆንም ይህን ከማድረግ ተከልክሏል (ቁ 13)። ምናልባት ይህ የሆነው እስከዚህ ጊዜ ድረስ በአገልግሎት በመጠመዱ ሊሆን ይችላል ነገር ግን ከትምህርት አንድና ከሮሜ 15፡19÷23 እንደምንመለከተው ጳውሎስ በምሥራቅ ሜዲቴራኒያን የሚሰጠው አገልግሎት አሁን ከፍጻሜ ደርሷል፤ ስለዚህ አሁን ከረጅም ጊዜ በፊት ሮምን ለመጎብኘት የነበረውን ፍላጎት ለማሳካት የሚችልበት ሁኔታ ላይ ስለሚገኝ፤ እግዚአብሔር እንደረዳው ሲጻልይ እንመለከተዋለን።

ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገባቸውን አራት ምክንያቶች ይጠቅሳል፡-

1.) ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገበት የመጀመሪያው ምክንያት ለመበርታት እንዲችሉ መንፈሳዊ ስጦታዎችን ሊያካፍላቸው ይችላል ዘንድ ነው (ቁ. 11)። ምናልባት ይህ ማለት እግዚአብሔር በጳውሎስ በኩል ለሮሜ ክርስቲያኖች አዳዲስ መንፈሳዊ ስጦታዎችን ይሰጣቸዋል ማለት ሊሆን ይችላል። በምዕ. 12 ጳውሎስ ስለ መንፈሳዊ ስጦታዎች ይናገራል። የበለጠ ግን ይህ አባባል ጳውሎስ የራሱን መንፈሳዊ ስጦታዎችን በመጠቀም በመካከላቸው አገልግሎቱን እየሰጠ ነው። እርሱ ያሉትን የተለያዩ መንፈሳዊ ስጦታዎች በመጠቀም በሚያገለግልበት ጊዜ ከእግዚአብሔር በረከት እንዲቀበሉና እንዲታነጹ ነው፤ ስለዚህ ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበት የመጀመሪያው ምክንያት በሮሜ ክርስቲያኖች መካከል በሚሰጠው አገልግሎት እነርሱ እንዲታነጹ ነበር።

በዚህ ስፍራ ልንመለከተው የሚገባ አንድ በጣም አስፈላጊ ነገር የመንፈሳዊ ስጦታዎች ዓላማ ሌሎች ክርስቲያኖችን ማነጽ መሆኑ ነው። መንፈሳዊ ስጦታዎች የሚሰጡት እራስን ለማነጽ አይደለም። የቆሮንቶስ ክርስቲያኖች መንፈሳዊ ስጦታዎቻቸውን ለራሳቸው በሚጠቀሙበት ጊዜ ጳውሎስ አጥብቆ ሲገሥጸቸው እንመለከታለን (1ኛ ቆሮ. 14፡1-4)። የመንፈሳዊ ስጦታዎችና እግዚአብሔር ለእያንዳንዱ ክርስቲያን የሚሰጣቸው ችሎታዎች ዓላማ ወደ ሌሎች ክርስቲያኖች በመድረስ እነርሱን ለማገልገል ማስቻል ነው።

14ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር የሰጠህን መንፈሳዊ ስጦታዎችና የተለያዩ ችሎታዎች ዘርዝር። ለ) እግዚአብሔር የሰጠህን ስጦታና ችሎታ ሌሎች ክርስቲያኖች ለማነጽ በተሻለ ሁኔታ እንዴት ልትጠቀምባቸው ትችላለህ?

2.) ጳውሎስ ወደ ሮሜ የሚመጣበት ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ ከሮም ክርስቲያኖች ጋር እርስ በእርስ ለመበረታታት ነበር። የሮም ክርስቲያኖች እምነት እርሱን እንደሚያበረታታውና የእርሱም እምነት የሮም ክርስቲያኖችን እምነት እንደሚያበረታታቸው ያውቅ ነበር። አብረው በመሆናቸው በጌታ እርስ በእርስ ሊተናነጹ እንደሚችሉ ያውቅ ነበር።

ክርስቲያኖች ከሌሎች ክርስቲያኖች ጋር የሚያጠፉት ጊዜ የክርስትና እምነታቸውን ከሚያንጹባቸው እጅግ ጠቃሚ መንገዶች አንዱ ነው።

15 ጥያቄ፡- ሀ) አዘውትረህ ከሌሎች አማኞች ጋር በመሰብሰብና ጎብረት በማድረግ የምታሳልፈው መቼ ነው? ለ) በዚህ ጊዜ ከምታገኛቸው ጥቅሞች አንዳንዶቹን ጥቀስ። ሐ) እርስ በእርስ ለመበረታታት ወይም ለመነቃቃት የምትችሉት እንዴት ነው? መ) ይህን ጎብረት በምታጠብት ጊዜ ምን ይሆናል?

በየእሑዱ ከሌሎች አማኞች ጋር በቤተ ክርስቲያን መሰብሰብ አስፈላጊ ነው። ዳሩ ግን የአማኙን ጎብረትና የመነቃቃት ፍላጎት ለማርካት ይህ ብቻ በቂ አይደለም። በሳምንቱ ቀናትም ሁል ጊዜ አንዱ ለሌላው ለመጸለይ፣ ለመበረታታትና አንዱ የሌላውን ሽክም ለመሸከም መገናኘት አለባቸው። ክርስቲያን በተወሰነ ጊዜ በተደጋጋሚ ከሌሎች አማኞች ባለመገናኘት በቀላሉ ተስፋ ሊቆርጥና በፈተና ለመውደቅ ይችላል።

3.) በቁ 13 ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበትን ሦስተኛ ምክንያት ይናገራል። በምሥራቅ ሜዲቴራኒያን ዙሪያ ሙሉ ወንጌልን ሰብኮ ፍሬ እንዳፈራ ወንጌልን በሮምም ለመስበክና ፍሬን ለማየት ፈልጎ ነበር። ጳውሎስ በሄደበት ሥፍራ ሁሉ ወንጌልን ለመስበክ መንገድ ይፈልግ ነበር። ክርስቲያኖችን ለማገልገል በሄደበት ስፍራ እንኳ በአካባቢው ያሉትን የማያምኑ ሰዎች አይዘነጋም ነበር። ክርስቲያኖች ያሉበት አካባቢ ቢሆንም እንኳ ወንጌልን ለማካፈል መንገድ ይፈልግ ነበር። ሕይወቱ በሙሉ ለማያምኑ ሰዎች በወንጌል በማድረስ ላይ ያተኮረ ነበር።

በምትኖርበት ከተማ ወይም አካባቢህ በርካታ ክርስቲያኖች ካሉ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ያልሰሙ ሌሎች በርካታ ሰዎች መኖራቸውን በቀላሉ ትዘነጋ ይሆናል። እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ፣ ብዙ ክርስቲያኖች ባሉበት አካባቢ እንኳ አንዳንድ መንፈሳዊ ፍሬዎችን ለማግኘት በርትተን መጣር አለብን።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ስለ ወንጌል ሥራ ማሰብ አቁመህ እራስህን የምታገኝባቸው ጊዜያት የትኞቹ ናቸው? ለ) በአካባቢህ ላሉ መመስከር እጅግ አስቸጋሪ የሚሆንብህ መቼ ነው? ሐ) በነዚህ ጊዜያት ስለ ወንጌል ሥራ የበለጠ እንድታስብ ምን ልታደርግ ትችላለህ?

4.) በቁጥር 14 ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበትን አራተኛ ምክንያት እናገኛለን። ወደ ሮም ለመምጣትና ወንጌልን ለመስበክ የፈለገበት ምክንያት ወንጌልን በዓለም ዙሪያ ለሚገኙ አሕዛብ ሁሉ መስበክ ግዴታው ስለሆነ ነው። ጳውሎስ ሊከፍለው የሚገባ ዕዳ እንዳለበት ይናገራል። ወንጌልን ለመስበክ እንዴት ዕዳ እንዳለበት ለመረዳት እስቲ እንሞክር። መስፍን፣ ጴጥሮስና ወርቁ የሚባሉ ሦስት ጓደኛዎች እንዳሉ አድርገህ አስብ። መስፍን ለጴጥሮስ ጥቂት ገንዘብ ይሰጠውና፣ «ይህ ገንዘብ የወርቁ ነውና ለእርሱ ስጠው» ይለዋል። በዚያ ጊዜ ጴጥሮስ ያንን ገንዘብ ለወርቁ የመስጠት ግዴታው ስጥ ገባ ማለት ነው። ለወርቁ ሊከፍለው የሚገባ ዕዳ ሆነ ማለት ነው። ጴጥሮስ ገንዘቡን ለወርቁ እስካልሰጠ ድረስ ከግዴታው ወይም ከዕዳው ነጻ አይደለም ማለት ነው። ልክ እንደዚሁ ጳውሎስ ወንጌልን ከእግዚአብሔር ተቀብሏል። ይህ የተቀበለው ወንጌል ግን ለራሱ ብቻ እንዲያስቀረው የተሰጠው ነገር አይደለም፤ ነገር ግን ለሌሎች ሊያስተላልፈው የሚገባ ነው። ስለዚህ ከዕዳ ነጻ ሊሆን የሚችልበት ብቸኛው መንገድ ወንጌልን በመስበክ ለሌሎች ሲያስተላልፈው ነው። ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገበት ሊከፍለው የሚገባው ዕዳ ስለነበረበት ነው። ዕዳውም ወንጌልን መስበክ ነበር።

የጳውሎስ ግዴታ ወንጌልን ለግሪኮችና ላልተማሩም ሰዎች መስበክ ነበር። ይህ ማለት የግሪክን ቋንቋና ባሕል ተምረው ለነበሩና የግሪክ ቋንቋን ትምህርት ላላገኙ አሕዛብ ጭምር ማለቱ ነው። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን የነበሩ የሮም መንግሥት ሰዎች ማንኛውም «የሠለጠነ» ሰው የግሪክን ቋንቋና ትምህርት በማግኘት ከግሪክ ባሕል ጋር በቀላሉ የሚራመድ መሆን አለበት ብለው ያምኑ ነበር። የግሪክ ቋንቋ መናገርና መጻፍ የማይችል ሰው «ያልሠለጠነ» እንደሆነ ይታመን ነበር። ጳውሎስ ወንጌልን የመስበክ ግዴታ ያለበት የግሪክ ሥልጣኔ አካል ለሆኑትም ሆነ ላልሆኑት በዓለም ዙሪያ ለሚገኙ አሕዛብ ሁሉ እንደሆነ ይናገራል። ለአሕዛብ ሁሉ ወንጌልን የመስበክ ግዴታ አለብኝ የሚለውን የጳውሎስን አባባል በሌላ አነጋገር ስናየው ለጥበበኞችም ሆነ «ለማያስተውሉ» ወንጌልን የመስበክ ግዴታ አለብኝ ማለቱ እንደሆነ እንረዳለን። ጳውሎስ እንደዚህ ዓይነት በርከት ያሉ ተመሳሳይ ነገሮች ሲናገር እናየዋለን። ለእግዚአብሔርና ለአሕዛብ ያለበት ግዴታ ወንጌልን ለአሕዛብ ሁሉ ይሰብክ ዘንድ ነው።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በሕይወትህ ልትፈጽማቸው እንደሚገቡ ግዴታዎች ሆነው ከሚሰሙህ ነገሮች ጥቂቶቹ የትኞቹ ናቸው? ለ) ወንጌልን መስበክ እንደ ግዴታህ ሆኖ ቢሰማህ እኗርህን በምን መልኩ ይለውጠዋል?

የምዕ. 1:8-15 ማጠቃለያ፡- ጳውሎስ ስለ ሮሜ ክርስቲያኖች እግዚአብሔርን ያመሰግናል። ደግሞም ለብዙ ጊዜ ፍላጎት ስለነበረው፣ ሲጻልይበት ስለቆየውና አሁን ሊያደርገው ስለቀረበው ነገር ማለትም ለአገልግሎት ለወንጌል ሥራና እርስ በእርስ ለመተናነጽ ይሆን ዘንድ እነርሱን የመጎብኘት አሣቡን ያካፍላቸዋል።

ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበት እውነተኛውና ውስጣዊ ዓላማው ሊያገለግላቸው እንዲችል፣ በእነርሱ እንዲበረታታና በዚያ ካሉ ከማያምኑ ሰዎች አንዳንዶቹን ወደክርስቶስ ሲመጡ ለማየት ነበር። ለረጅም ጊዜ ይህንን ማድረግ ይችል ዘንድ እግዚአብሔር እንዲረዳው ሲጻልይ ቆይቷል። ጸሎታችንም በሌሎች ሕይወት በረከት በምናይባቸው የጸሎት ጥያቄዎች የተሞላ መሆን አለበት። እግዚአብሔር ወንጌልን ለመስበክ የምንችልባቸው አዳዲስ በሮች እንዲከፍትልን ያለማቋረጥ መጸለይ አለብን። በተለያዩ መንገዶች ሌሎችን የምናገለግልባቸውን ዕድሎች መፈለግ አለብን። ይህን እያደረግህ ነውን?

ሦስተኛ ቀን፡

ሮሜ 1: 16

በሮሜ 1:8-15 ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገባቸውን አራት ምክንያቶችን ይሰጣል። ከአራቱ ምክንያቶች መካከል ሁለቱን በአንድ አሳብ ልናጠቃልላቸው እንችላለን። እርሱም በሮም የነበሩትን ክርስቲያኖች ለማገልገል መፈለጉ ነው። ሦስተኛው ምክንያት ወንጌልን በመስበክ ፍሬን ለማፍራት ማለትም ሰዎች ወደ ክርስቶስ ሲመጡ ለማየት ነበር። አራተኛው ምክንያት ደግሞ ወንጌልን ለሰዎች ሁሉ ለመስበክ ግዴታ እንዳለበት ወይም ባለ ዕዳ እንደሆነ ስለሚሰማው ነበር። ጳውሎስ በቁጥር 16 ና 17 ላይ ስለ ኢየሱስ የሚናገረውን መልካሙን የምሥራች ስለማወጅ ጠንካራ ስሜት የሚሰማው ለምን እንደሆነ በመናገር የጀመረውን አሣብ ይቀጥላል። እነዚህ ሁለት ቁጥሮች ከቁ. 1-15 የጀመረውን አሳብ የሚደመድሙ ከመሆናቸውም ሌላ የጠቅላላ የሮሜ መልእክትን ዋና አሳብ የያዙ ናቸው። ጳውሎስ ወንጌልን የሚሰብክበት

ምክንያት ስለ ወንጌሉ ምንነት እንደሆነ ይናገራል። በቁ. 16 ወንጌሉ ሰዎችን ለማዳን የእግዚአብሔር ኃይል ነው ይላል። በቁ. 17 ወንጌሉ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት በእምነት በመኖር እንዴት ጻድቅ እንደሚሆኑ እንደሚያሳያቸው ይናገራል። ጳውሎስ የቀሩትን አብዛኛዎቹ የሮሜ መልእክት ክፍሎች በእነዚህ ቁጥሮች በአጭሩ ያስቀመጠውን የወንጌልን ተፈጥሮ የሚያብራራበት ነው።

18ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1፡16 አንብብ። ጳውሎስ በወንጌል የማያፍርበት ምክንያት ምንድን ነው?

19ኛ ጥያቄ፡- ይህን ጥያቄ በጥንቃቄ መልስ። በዚህ ቁጥር መሠረት ሰውን የሚያድነው ምንድን ነው?

20ኛ ጥያቄ፡- ወንጌል ደኅንነትን የማምጣት ኃይሉ የሚጠቅመው ለማን ነው?

21ኛ ጥያቄ፡- ጳውሎስ «አስቀድሞ ለአይሁዳዊ ደግሞም ለግሪክ ሰው» ሲል ምን ማለቱ ይመስልሃል?

ጳውሎስ ወንጌልን ለማስፋፋት አብዛኛውን የሕይወት ጊዜውን በመስጠቱ አላፈረም ነበር። ወደ ታላቂቱ ከተማ ወደ ሮም በመምጣት ወንጌልን ለመስበክ አላፈረም ነበር። ብሉይ ኪዳንን በደንብ ያውቁ በነበሩ በአይሁድ መምህራን ፊት፣ በተራቀቁ የግሪክ ፈላስፎች ወይም ኃይል ባላቸው በሮማ ገዥዎች ፊት ወንጌልን ለመናገር አላፈረም ነበር። ጳውሎስ ወንጌልን ለመስበክ ያላፈረበት ምክንያት ምንድን ነው? ወንጌል ስላለው ነው።

ወንጌል ሰዎችን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ነው። ወንጌሉ በኃጢአት ምክንያት የፈራረሰውን ሕይወት እንደገና የሚሠራ የእግዚአብሔር ኃይል ነው። በኃጢአት ምክንያት የተበላሸውን መንፈሳዊ ሙሉነት የሚመልስ የእግዚአብሔር ኃይል ወንጌል ነው። ወንጌል በኃጢአታቸው ምክንያት ሰዎች በእግዚአብሔር ከመቀጣት የሚያድናቸውና በእርሱ ፊት ጻድቅ አድርጎ የሚያቆማቸው ነው። ወንጌል ሰዎች እግዚአብሔርን ባለመታዘዛቸው ምክንያት በነፍሳቸው ከሚሰማቸው ከጥፋተኝነት ስሜት ገጸ የሚያደርጋቸው የእግዚአብሔር ኃይል ነው።

ሰውን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ወንጌል ብቻ እንጂ ሌላ ነገር አለመሆኑን መረዳት እጅግ አስፈላጊ ነው። ወንጌልን የሚሰብኩ ወንጌላዊያን ሰውን የማዳን ሥራ ሊሠሩ አይችሉም። የሚዘምሩ ዘማሪያን

ሰውን የማዳን ሥራ ሊሠሩ አይችሉም። የሥጋ ፈውስ ወይም ተአምራታዊ ምልክት ሰውን ከኃጢአቱ ሊያድነው አይችልም። የማዳን ኃይል ያለው ምንድን ነው? የኃጢአታችንን ቅጣት ለመከፈል ኢየሱስ በመስቀል ሞተ የሚለው መልካም የምሥራች፣ ወንጌል የማዳን ኃይል አለው።

ነገር ግን ወንጌል ለሚሰሙት ሁሉ ደኅንነትን አያመጣም። የማዳን ኃይል የሚሠራው ለሚያምኑት ብቻ ነው። በክርስቶስ ማመን ማለት ምን ማለት ነው? በክርስቶስ ማመን ማለት እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑንና በመስቀል ላይ መሞቱን ማመን ማለት ብቻ አይደለም። ወይም የእርሱ በመስቀል ላይ መሞት ለኃጢአት ይቅርታ እንደሆነ ማመን ማለት ብቻም አይደለም። በክርስቶስ ማመን ማለት አንድ ሰው ለራሱ ኃጢአት ክፍያ የክርስቶስ ሞት በቂ እንደሆነ ማመንና በእርሱም ላይ መደገፍ ማለት ነው። በክርስቶስ ማመን ማለት አንድ ሰው በግሉ ከኃጢአቱ የሚያድነው ብቸኛው አዳኝ ክርስቶስ እንደሆነ አምኖ በእርሱ መደገፍና መቀበል ማለት ነው። በክርስቶስ ላይ ያለ እምነት ማንም ሰው ከወላጆቹ የሚወርሰው አይደለም። እያንዳንዱ ሰው ክርስቶስ እንደ ነጻ ስጦታ የሚሰጠውን ደኅንነትን ለመቀበል በራሱ የሚያደርገው ውሳኔ ነው።

በክርስቶስ ማመን ማለት የእግዚአብሔር ወንጌል የማዳን ኃይል ይኖረው ዘንድ ሰው በበኩሉ የሚያደርገው መልካም ሥራ ነው ተብሎ ሊታሰብ ፍጹም አይገባም። እንዲህ ዓይነቱ እምነት አያድንም! በእርግጥ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት አማካኝነት እንደሚያድነው፣ ሰው በእግዚአብሔር መታመን አለበት፤ ይህ የግለሰቡ ኃላፊነት ነው። ይሁን እንጂ «እምነት» ግለሰቡን እንዲድን የሚያደርገው መልካም ሥራ አይደለም። እምነት እንግዲህ እግዚአብሔር ያደረገው ሁሉ ለደኅንነታችን ብቁ መሆኑን መቀበል ብቻ ነው። በሌላ አነጋገርም ማንም ራሱን ማዳን ስለማይችል ማመን ማለት በኢየሱስና በፈጸመው የደኅንነት ሥራ መታመን ማለት ነው። እንዲያውም ነገሩ ገብቶት በክርስቶስ እንዲታመን ወንጌሉ በግለሰቡ ልብ ውስጥ ገብቶ ዓይነ-ልቦናውን ካልከፈተለት በክርስቶስ እምነት ሊኖረው ፍጹም አይችልም። በክርስቶስ ላይ መደገፍ እንድንችል ልባችንን የሚከፍት ኃይል ያለው ወንጌሉ ብቻ ነው። ጳውሎስ በዚህ ቁጥር ሊያስተዋውቅ የጀመረው የሮሜ መልእክት ዋና አሳብ ይህ ነው። ወንጌል በክርስቶስ የሚያምኑትን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ነው።

በሮሜ መልእክት የተገለጠው ሌላው ዋናው አሳብ ወንጌል እግዚአብሔር አይሁድ የሆኑትንም ያልሆኑትንም ሰዎችን ሁሉ የሚያድንበት መንገድ መሆኑ ነው። በጳውሎስ ዘመን የነበሩ አብዛኞቹ አይሁዳውያን እግዚአብሔር ጉዳይ ያለው ከአይሁድ ሕዝብ ጋር ብቻ እንደሆነ ይገምቱ ነበር። እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት የሚፈልግ ሰው ሁሉ ወደ አይሁዳዊነት መለወጥ አለበት ብለው ያስቡ ነበር። ጳውሎስ ግን አይሁድ ወይም አሕዛብ መሆን የሚያመጣው ለውጥ የለም ይላል። ለማዳን የሆነውን የእግዚአብሔር ኃይል ሰው ሊለማመድ የሚችልበት ብቸኛው መንገድ ወንጌል ነው። በእርግጥ በብሉይ ኪዳን አይሁዶች የእግዚአብሔር የተለዩ የቃል ኪዳን ሕዝብ እንደ ነበሩና እግዚአብሔር ደኅንነትን ለዓለም ሕዝብ ያመጣው በእነርሱ በኩል እንደነበረ እውነት ነው። በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ከነበራቸው ልዩ ስፍራ የተነሣ ለወንጌል ምላሽ ይሰጡ ዘንድ የመጀመሪያው ዕድል እንደነበራቸው ይናገራል። ጳውሎስ ወደ አዲስ ስፍራ በሄደ ቁጥር አስቀድሞ ወደ ምኩራብ እየሄደ ወንጌልን ይሰብክ የነበረው ለዚህ ነበር፤ (ዮሐ 13:14፤ 14:1፤ 17:1-2፤ 10፤ 18:4)። ለእግዚአብሔር የተለዩ ሕዝብ ስለሆኑ የመጀመሪያ ዕድል ቢሰጣቸውም እንኳ አይሁድም ሆኑ አሕዛብ የሚድኑት እኩል በወንጌል ኃይል ብቻ ነው።

ጳውሎስ ወንጌልን በመስበክ ያላፈረው ወንጌል የማያሳፍር በመሆኑ ነው። ወንጌል ኃይል ነው፤ ወንጌል ሰዎችን ሁሉ ወደ ደኅንነት የሚያመጣ ኃይል ነው።

22ኛ ጥያቄ:- ሀ) ከኃጢአት እንደሚያድን ያመንከው በኢየሱስና በመስቀሉ ላይ በሠራው ሥራ ነው ወይስ በመልካም ተግባርህ ነው? ለ) ለደኅንነትህ ተስፋ ያደረከው በመልካም ተግባርህ ከሆነ አሁኑኑ ክርስቶስን ተቀበል። ኃጢአተኛ መሆንህንና እራስህን ማዳን እንደማትችል ንገረው። ከኃጢአትህ እንዲያድንህና በኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ እንደምታምን ለእግዚአብሔር ንገረው።

23ኛ ጥያቄ:- ሀ) ክርስቶስ ኢየሱስን ከዚህ በፊት ተቀብለህ ከሆነ ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል የምታፍርባቸው ጊዜያት አሉን? ለ) ወንጌል ሰዎችን ለማዳን የእግዚአብሔር ኃይል መሆኑን ማሰብ ያለሃፍረት ወንጌልን እንድትሰብክ ለማድረግ ምን ያህል ይረዳሃል?

አንዳንድ ጊዜ አማኞች ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል ያፍራሉ። ወንጌልን በሚናገሩበት ጊዜ ሰዎች ሊያንቋሽሷቸው፣ ሊቀልዱባቸው

ወይም ሊያሳድዷቸው እንደሚችሉ በማሰብ ይፈራሉ፤ ዳሩ ግን ወንጌል በሌሎች ሰዎች ሕይወት ውስጥ የሚያደርገውን በማየት ክርስቲያኖች በወንጌል ማፈር የለባቸውም። በእግዚአብሔር ላይ በማመፃቸው ምክንያት በምድር የሚኖሩ ሰዎች በሙሉ በኃጢአታቸው በመታሠርና ወደ ገሃነም በሚወስዳቸው የዘላለም ፍርድ በታች ናቸው። ወንጌል ግን በገሃነም ከመሰቃየት የሚያድናቸው ኃይል ነው። ኃጢአት ሰዎችን ከእግዚአብሔር በመለየት ተስፋ የሌላቸው፣ ባዶና ጥፋተኛ አድርጓቸዋል። ወንጌል ግን በሰዎችና በእግዚአብሔር መካከል ያለውን ኅብረት ማደስ የሕይወት ትርጉምንና ዓላማን የማደስ ኃይል አለው። ኃጢአት የሰውን ሕይወት ያጠፋል። የሰውን ሕይወት በአልኮልና ሱስ በሚያስይዙ መድኃኒቶች አማካኝነት ያጠፋል። ቤተሰብን ጓደኝነትን ታማኝ ባለመሆን፣ በሰሰትና በቁጣ ያጠፋል። ኅብረተሰቡን በጦርነት፣ በወንጀልና በፍርድ መዛባት ያጠፋል። ወንጌል ኃጢአት ያጠፋውን ሕይወት፣ ኅብረትና ኅብረተሰብ ማደስና እንደገና መገንባት ይችላል። ወንጌል ወንዶችና ሴቶችን የማዳን ኃይል አለው። አማኞች ወንጌልን ለሌሎች ማካፈልን፣ እንደመታደል ሊቆጥሩት ይገባል። በዚህ የሚያፍሩበት አንዳችም ምክንያት የለም።

አራተኛ ቀን:

ሮሜ 1:17

ሮሜ 1:16-17 የሮሜ 1:1-17 ማጠቃለያ ነው። በዚህ በሮሜ መልእክት መግቢያ ላይ ጳውሎስ ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል ምን ያህል እንደሚጓጓ ይናገራሉ። ለምንድን ነው ወንጌል ለመስበክ ይህን ያህል የጓጓው? ይህን ያህል የጓጓበት ምክንያት በሮሜ 1:16 ላይ ሲገልጽ ወንጌል ለሚያምኑት ሁሉ የእግዚአብሔር የማዳን ኃይል በመሆኑ እንደሆነ ይናገራል። በሮሜ 1:17ም ወንጌልን ለመስበክ የጓጓበትን ምክንያት ማብራራቱን ይቀጥላል። ወንጌል ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት በእምነት እንዴት ጻድቅ እንደሚሆኑና እንደሚኖሩ ይገልጣል።

24ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1:17 አንብብ። ሀ) ወንጌል የሚገልጠው ነገር ምንድን ነው? ለ) ይህ ማለት ምን ማለት ይመስልሃል?

25ኛ ጥያቄ:- ጻድቅ የሚኖረው እንዴት ነው?

ወንጌል ሰዎችን ወደ ደኅንነት የሚያመጣ የእግዚአብሔር ኃይል የሆነው ለምንድን ነው? ጳውሎስ በቁ. 17 ይህን ሲገልጽ በወንጌል

«የእግዚአብሔር ጽድቅ ተገልጧል» ይላል። ይህ ማለት ሰዎች በወንጌል ውስጥ ሁለት ነገሮችን ያያሉ ማለቱ ነው።

1) በወንጌል ሰዎች እራሳቸው በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጻድቅ እንደሚሆኑ ያያሉ። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን ማለት ምን ማለት ነው? ስለ ጽድቅ የዕብራውያን አሣብ ሁልጊዜ ሕጋዊ አሣብ ነው። ዳኛ እንደሚሰጠው ዓይነት ፍርድ ሁልጊዜ ትክክል የመሆንና ያለመሆንን አሣብ ያስባሉ። «ጽድቅ» ማለት ለዕብራውያን አንድ ሰው በሥነ-ምግባር ፍጹም የመሆኑን አሣብ የሚያሳይ አይደለም፤ ነገር ግን በሕግ «ጥፋተኛ አይደለም» ማለት ነው። ፍርድ የሚሰጥ ዳኛ «ሕግን በመተላለፍ ጥፋተኛ አይደለህም በሕግና በመንግሥት ፊት ጻድቅ ነህ» ማለት ነው። ጳውሎስ የሚናገረው ስለእንደዚህ ዓይነቱ የዕብራውያን የጽድቅ አሣብ ነው። ወንጌል ሰዎች የእግዚአብሔርን ሕግ በመተላለፍ አንጻር እንዴት ጥፋተኛ እንደማይሆኑ ይናገራል። በወንጌል ውስጥ ሰዎች በሕግ በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጻድቅ እንደሚባሉ ይረዳሉ።

2) በወንጌል ውስጥ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቅን ፍርድና ጽድቅ መመልከት ይችላሉ። እግዚአብሔር በሰዎች ላይ በሚፈርድበትም ጊዜ ሆነ ይቅር በሚልበት ጊዜ ሥራው ጻድቅ ትክክለኛና እውነተኛ ነው። ወንጌል እግዚአብሔር ሰዎችን ጻድቅ ብሎ እርሱ እራሱ እንዴት ጻድቅና ትክክለኛ ሆኖ እንደሚኖር ያሳያል። ወንጌል እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን «ጥፋተኞች አይደላችሁም» ብሎ ሲያውጅ እርሱ እራሱ ግን ጻድቅ ሆኖ እንደሚኖር ያውጃል ማለት ነው።

ስለዚህ ጳውሎስ የእግዚአብሔር ጽድቅ በወንጌል ውስጥ ተገልጦአል። ማለቱ ወንጌል የሚያበስረው እግዚአብሔር ሕዝቡን በሕግ በኩል ጥፋተኛ አለመሆናቸውን ሲያውጅና እርሱ ራሱ በጻድቅነቱ ጸንቶ ይኖራል።

ጳውሎስ እንደገና ከእግዚአብሔር የሆነው ይህ ጽድቅ የሚመጣው ለሚያምኑት ብቻ ነው ይላል። «ከእምነት ወደ እምነት» የሚለው ሐረግ ለመረዳት የሚያስቸግር ነው። ምናልባት ይህ ማለት ጽድቅ የሚመጣው ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው በእምነት ነው ማለት ሊሆን ይችላል። ምናልባት ጽድቅ የሚመጣው «ለሚያምኑት በእምነት አማካኝነት ነው» ማለት ሊሆን ይችላል። ወይም ጽድቅ የሚመጣው «ታማኝ ከሆነው

እግዚአብሔር እምነት ላላቸው ሰዎች ነው» ማለት ይሆናል። እነዚህ አሣቦች ሁሉ የጳውሎስ አባባል ትርጉም ሊሆኑ ይችላሉ።

ጳውሎስ ስለ ወንጌል የሚናገረው ብዙ ነገር ሊኖረው ቢችልም «የእግዚአብሔር ጽድቅ በእምነት ይገለጣል» ከሚለው ቃል በስተቀር የበለጠ በዚህ ክፍል ውስጥ አያብራራውም። ሰዎች በእምነት በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጽድቅ እንደሚሆኑና እግዚአብሔር እራሱ እንዴት ጽድቅ ሆኖ እንደሚኖር በምዕ. 3 ና 4 እንደገና ያብራራዋል፤ ነገር ግን ወደ ፊት ከመቀጠሉ በፊት የተናገረውን አሣብ ለመደገፍ የብሉይ ኪዳንን ጥቅስ ይጠቅሳል።

ጳውሎስ ከዕንባቆም 2፡4 በመጥቀስ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሚባለው በእምነት እንደሆነ ማስረጃ ያቀርባል። በዕንባቆም ምዕ 1 ነቢዩ ዕንባቆም በምድሩ ያሉትን ክፉ ሰዎች እግዚአብሔር የሚቀጣቸው መቼ እንደሆነ ይጠይቃል። እግዚአብሔር ከለዳውያንን በማስነሣት በፍጥነት እንደሚቀጣቸው መልስ ይሰጠዋል። ዕንባቆም እግዚአብሔር ክፉዎችን ለመቅጣት የበለጠ ክፉ የሆኑትን ሰዎች በምድራችን በማምጣት እንዴት ያጠፋናል ብሎ እጅግ ተገረመ። በዕንባቆም ምዕራፍ ሁለት ከለዳውያንን ጭምር በትዕቢታቸውና በክፉታቸው እንደሚቀጣቸው ይመልስለታል። ከክፉዎቹ ከለዳውያን በተቃራኒ የእግዚአብሔር ሰው በታማኝነት፣ በመታዘዝ፣ በእግዚአብሔር ተደግፎ በእምነት የሚኖር ነው። ጳውሎስ በዚህ ጥቅስ ውስጥ በብሉይ ኪዳን እንኳ የእግዚአብሔር ሰው በእምነት የሚኖር እንደ ነበር ያስተውላል። ወንዶችና ሴቶች በእግዚአብሔር ፊት ጽድቃን የሚባሉት በብሉይ ኪዳን እንኳን በእምነት ነበር።

ጳውሎስ ይህንን ጥቅስ በሚጠቅስበት ጊዜ በመጠኑ የሚለያዩ ሁለት አሣቦች ሳይኖሩት አይቀርም፡-

1) በሕይወት የሚኖረው በእምነት ጽድቅ የሆነ ሰው ነው። ከእግዚአብሔር የሆነ ዘላለማዊ ሕይወትን የሚያረጋግጥልን ጽድቅ ምን ዓይነት ነው? ይህ ጽድቅ በእምነት የሚገኝ ጽድቅ ነው። ሌሎች የትኞቹም ዓይነት ጽድቆች ከእግዚአብሔር ዘላለማዊ ሕይወትን አያስገኙም ምክንያቱም ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሚሆንበት ሌላ ምንም መንገድ የለውምና።

2) በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሆነ ሰው በእምነት የሚኖር ነው። ሰው በእምነት ሲኖር ብቻ በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ ይሆናል። ወንጌል ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት በእምነት ጽድቅ ሊሆኑ እንደሚችሉ

ይገልጣል። ዘላለማዊ ሕይወት ሊገኝ የሚችልበት ብቸኛው መንገድ ይህ ነው። ይህ አዲሱ ትምህርት አይደለም። ብሉይ ኪዳንም እንኳ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው በእምነት እንደሆነ ያስተምር ነበር።

የሮሜ 1: 16-17 ማጠቃለያ፡- ጳውሎስ በክርስቶስ ወንጌል ይመካ ነበር። ወንጌል መልካም የምሥራች ነው ምክንያቱም በዚህ በእግዚአብሔር መልካም የምሥራች፤ እግዚአብሔር ሰውን ከእራሱ ጋር ባለው ግንኙነት በእምነት ትክክለኛ በማድረግ ጻድቅ ሆኖ ይኖራል።

26ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን አማኞች የሆኑት አንዳንድ የምታውቃቸውን ሰዎች አስታውሱ። ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው እንዴት ነው ብለው ያስባሉ? ለ) አንዳንድ የምታውቃቸው ሙስሊሞች ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው እንዴት ነው ብለው ያስባሉ? ሐ) ጳውሎስ በዚህ ምዕራፍ ከሚለው ነገር ጋር የእነዚህ ሰዎች አሳብ እንዴት ይቃረናል? መ) የዚህን ክፍል መልእክት ለእነዚህ ሰዎች እንዴት ልታካፍላቸው ትችላለህ?

«ጽድቅ የሚገኘው በእምነት ነው» የሚለው ወንጌል ፈጽሞ ልዩ ነው። በዓለም የሚገኙ ሌሎች ሃይማኖቶች በሙሉ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የሚሆኑት በመልካም ሥራቸው ነው ብለው ያስተምራሉ፤ ስለዚህ ሌሎች ሃይማኖቶች ተከታዮቻቸው ሊፈጽሙአቸው የሚገባቸውን የመልካም ሥራ በርካታ ዝርዝር የያዘ መመሪያ ይኖራቸዋል። በዚህ ዝርዝር ውስጥ ብዙ ጊዜ ጽም፡ ጸሎት፡ ለድሆችና ለሃይማኖቱ ለራሱ ምጽዋት መስጠትና አንዳንድ ኃጢአቶችን ያለማድረግ ይገኛሉ። ወንጌል ግን ሰዎች እራሳቸውን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ማድረግ ፈጽሞ እንደማይችሉ ይናገራል። ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት እራሳቸውን ጻድቅ ለማድረግ ኃይል እንደሌላቸው ማመን አለባቸው። የእግዚአብሔርን ጽድቅ በእምነት መቀበል አለባቸው።

27ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1: 1-17 እንደገና አንብብ። ሀ) ጳውሎስ ወንጌልን ለሌሎች ስለማካፈል በተናገረባቸው ቦታዎች ሁሉ ላይ ምልክት አድርግ። እነዚህን አሳቦች የተናገረው «ሐዋርያ» (የተላከ) በሚል ዓይነት በአንድ ቃል ወይም በሙሉ ነገር ሊሆን ስለሚችል ልብ በል። ለ) ይህን ስትጨርስ ጳውሎስ ስለ ወንጌል ስለሚሰማው ስሜት በአንድ ዐረፍተ ነገር ማጠቃለያ ጻፍ።

የጳውሎስ መላው ሕይወት ያተኮረው በክርስቶስ ወንጌል ላይ ነበር። የተጠራውም ወንጌልን ለመስበክ ነበር። ወንጌልን መስበክ ግዴታው ነበር። ሲሰብከውም ይመካበት ነበር።

28ኛ ጥያቄ፡- ስለ ክርስቶስ ወንጌል የነበረህን ስሜት ይህ ምዕራፍ እንዴት ሊለውጠው ይችላል?

29ኛ ጥያቄ፡- ወንጌል መስማት አለባቸው ብለህ የምታምናቸውን የአንዳንድ ሰዎች ስም ጻፍ ስለ እነርሱ ጥቂት ጊዜ ወስደህ ጻል።

30ኛ ጥያቄ፡- ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል የበለጠ ንቁ ለመሆን በዚህ ሳምንት ምን ለማድረግ አስበሃል? ለማድረግ የምትሞክራቸውን ቢያንስ ሦስት ነገሮች ጻፍ።

አምስተኛ ቀን፡

ትምህርቱን በመከለስ ለሳምንታዊ ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊ የስብሰባ ጊዜ

- 1) የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ፡- መሪው ከ5-10 ደቂቃ የሚፈጅ በዚህ ሳምንት ትምህርት ውስጥ ከሚገኝ ጥቅስ የሚነበብና ለአምልኮ የሚያዘጋጅ ቃል ያቀርባል።
- 2) ጸሎት፡- አንዱ ለሌላው የሚጻልበት የ15 ደቂቃ ጊዜ ይኑር። 1) ወንጌልን ላልሰሙ ሰዎች ጻልዩ። ከፈለጋችሁ ክርስቲያን ያለመሆናቸውን ለምታውቋቸው ሰማቸውን እየጠራችሁ ጻልዩ። 2) በአገልግሎታችሁ ስለሚያስፈልጋችሁ ነገር ተነጋገሩና አንዱ ለሌላው ይጻልይ። የሮሜን ቤተክርስቲያን በመጎብኘት ጳውሎስ ሊያደርግ በጣም ፈልጎ እንደነበረው አንዲሁ ለሌላው በመጸለይ እርስ በእርስ ተነቃቁ።
- 3) ክለሳ፡- በዚህ ሳምንት ከነበረው ትምህርት ለመመለስ አስቸጋሪ የነበሩ ጥያቄዎችን ለመመልከትና እያንዳንዱ ሰው ያገኘውን ትምህርት ለ15 ደቂቃ ያህል ያካፍል።
- 4) ውይይት፡- በሚከተሉት ጥያቄዎች ለ20 ደቂቃ ያህል ተወያዩ። በውይይቱ ሁሉም ሰው አሳብ እየሰጠ መሆኑን እርግጠኛ ሁኑ። ጥያቄዎቹንም ግልጽ በሆነ ሁኔታ ከሕይወታችሁ ጋር መዛመዱን አረጋግጡ።

ሀ) በሮሜ 1:1-17 መሠረት አማኞች ሁሉ ወንጌልን ለሌሎች የማካፈል ግዴታ ያለባቸው ለምንድን ነው? የቻላችሁትን ያህል በርካታ ምክንያቶችን ጥቀሱ።

ለ) 1) ጳውሎስ ወንጌልን ለሁሉም ዘርና በቋንቋ ለተለያዩ ሕዝብ ማድረስ ግዴታ እንደሆነ ተገንዝቦ ነበር። ወንጌል ጨርሶ ያልደረሳቸው ወይም ክርስቲያኖች የሌሉባቸው የኢትዮጵያ ክፍሎች ወይም ጎሣዎች እንዳሉ ጥቀስ። 2) በእነዚህ አካባቢ ላሉ ሕዝቦች ወንጌልን ለማዳረስ አንተና ቤተ ክርስቲያንህ ምን ማድረግ ትችላላችሁ?

ሐ) በኅብረተሰባችን መካከል በሚገኙ የማያምኑ ሰዎች ዘንድ መልካም ምስክርነት ይኖራት ዘንድ ቤተ ክርስቲያን ምን ማድረግ ትችላለች?

መ) ወንጌልን ለሌሎች በማካፈል እግዚአብሔር በሰጣት ኃላፊነት ላይ ቤተ ክርስቲያን ትኩረት እንድታደርግ ምን ማድረግ ትችላለህ?

ሠ) 1) በ22ኛ ና በ26ኛ ጥያቄ ላይ ተወያዩበት። 2) አንዳችሁ ለሌላችሁ ለመጸለይ ጥቂት ጊዜ ውሰዱ። ስትጸልዩ የወንጌልን ኃይል ለማስተዋልና ለማሰብ እንድትችሉ እግዚአብሔር እንዲረዳችሁ ጸልዩ። ከተለያዩ ሰዎች ጋር ወንጌልን በግልጽነት የመናገር ድፍረትና ጥበብ እንዲሰጣችሁ ጸልዩ።

ትምህርት ሦስት

ሮሜ 1:18-2:16

አንደኛ ቀን:

ሮሜ 1:18-23

በሮሜ 1:16-17 ሐዋርያው ጳውሎስ የመልእክቱን ዋና አሳብ ሰጥቷል። ይህም ዋና አሳብ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆንበት ወንጌል ወይም መልካም የምሥራች ነበር። በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች ጳውሎስ በወንጌል ምን ያህል እንደሚመካ ይናገራል፤ ምክንያቱም በወንጌል ሰው በእግዚአብሔር ጻድቅ መባል ይችላልና፤ ነገር ግን ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ሆነው መገኘት ለምን አስፈለጋቸው? ጳውሎስ በሮሜ 1:18-3:20 ድረስ ይህንን ይገልጣል። በዚህ በሮሜ መልእክት የመጀመሪያ ዋና ክፍል ጳውሎስ ሰዎች በኃጢአታቸው ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንዳልሆኑና በዚህ ምክንያት በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር መሆናቸውን ይገልጻል። ሰዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን የሚያስፈልጋቸው በኃጢአታቸው ምክንያት በእግዚአብሔር ቁጣ ስር በመሆናቸው ነው። ለዚህ ነው ሰዎች በእምነት ብቻ (1:17) ከእግዚአብሔር ጽድቅን መቀበል የሚችሉት። ሰዎች ሁሉ ኃጢአታቸው የእግዚአብሔርን ሕግ በመታዘዝም ሆነ መልካም ተግባር በመፈጸም ጽድቅን መቀበል የማይችሉ ያደረጋቸው።

ስለዚህ በሮሜ መልእክት የመጀመሪያ ዋና ክፍል በሆነው በሮሜ 1:18-3:20 ውስጥ ጳውሎስ የኃጢአትን ችግር ሲገልጽ እንመለከተዋለን። በመጀመሪያ አሕዛብ ኃጢአተኞች እንደሆኑና በዚህ ምክንያት ከእግዚአብሔር ቁጣ ሥር እንደሆኑ ይናገራል (1:18-32)። ከአሕዛብ የተሻለ ሥነ-ምግባር ያለን ጻድቅ ስለሆንን፣ ኃጢአተኞች አይደለንም ብለው ለሚያስቡ አይሁዶችም፣ እነርሱም ኃጢአተኞች እንደሆኑ ጳውሎስ ያሳያቸዋል (2:1-29)። ጳውሎስ ቀጥሎ መልእክቱን የሚያነቡት ሰዎች ስለ እግዚአብሔር ጽድቅና ታማኝነት ሊኖራቸው ይችላል ብሎ ስለሚያስባቸው ጥያቄዎች መልስ ይሰጣል (3:1-8)። ቀጥሎም ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኛ በመሆናቸው ታዛዥ በመሆንና በራሱ መልካም ተግባር ግንም ሊጻድቅ አይችልም በማለት ያጠቃልለዋል (3:9-20)። ይህንን ጳውሎስ ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች መሆናቸውንና

የእግዚአብሔርን ሕግ በመተላለፋቸው ተጠያቂ መሆናቸውን የሚያሳየንን ክፍል (1: 18-3: 20) በማጥናት ሁለት ሳምንት እንወስዳለን። ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች በመሆናቸው የእግዚአብሔርን ሕግ ለመታዘዝ በመሞከር ማንም ሊጸድቅ አይችልም ሁሉም ኃጢአተኞች ስለሆኑ ለኃጢአታቸው ቅጣት የእግዚአብሔር ቁጣ በሁሉ ላይ አለ።

ሮሜ 1: 18-3: 20 እያንዳንዱ አማኝ ሊረዳው የሚገባ እጅግ አስፈላጊ የቅዱሳን መጻሕፍት አንዱ ክፍል ነው። ይህ ክፍል እያንዳንዱ ሰው አዳኝ የሚያስፈልገው ለምን እንደሆነ በግልጽ ያስረዳል። ስለ ክርስቶስ በምትመሰክርበት ጊዜ ሁሉ ይህ ክፍል ኃጢአት ወደ ዓለምና ወደ እያንዳንዱ ሰው ሕይወት ያመጣውን ችግር ለመግለጽ የሚያስችልህ ይሆናል።

- 1ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 2: 18-32 አንብብ። በዚህ ክፍል መሠረት የሰው ዘር ያለበት አጠቃላይ ሁኔታ ምን ይመስላል?
- 2ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1: 1-16። ይህ ክፍል እግዚአብሔር በእያንዳንዱ ሰው ስለሚሰጠው ፍርድ የሚያስተምረው ምንድን ነው?

በዚህ ሳምንት በሮሜ 1: 18-3: 20 ውስጥ የመጀመሪያ የሆነውን 1: 18-2: 16 እናጠናለን። በዚህ ክፍል ሁለት ዋና ዋና አሳቦችን የያዙ ሁለት ክፍሎች አሉ። የመጀመሪያ ክፍል የሆነው 1: 18-32 ሰዎች ሁሉ በተለይም አሕዛብ እግዚአብሔርንና መንገዱን ችላ ብለው በራሳቸው የኃጢአት መንገድ ስለሄዱ ፍርድ እንዳለባቸው ይናገራል። ምዕራፍ 2: 1-16 ደግሞ እግዚአብሔር በሰዎች ላይ በሚፈርድበት ጊዜ ያለ አንዳች አድልዎ በትክክል እንደሚፈርድ የሚናገር ነው።

- 3ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1: 18-23 አንብብ። ሀ) ከሰማይ የተገለጠው ነገር ምንድን ነው? (ቁ. 18)። ለ) ይህ ማለት ምን ማለት ይመስልሃል?
- 4ኛ ጥያቄ:- ሰዎች ሁሉ በተፈጥሮአቸው ስለ እግዚአብሔር የሚያውቁት ነገር ምንድነው? (ቁ. 19-20)።
- 5ኛ ጥያቄ:- በዚህ ስለ እግዚአብሔር ባላቸው እውቀት ሰዎች ሁሉ ምን ያደርጋሉ? (ቁ. 21)።
- 6ኛ ጥያቄ:- ሰዎች ጀርባቸውን ከእግዚአብሔር በሚያዞሩበት ጊዜ ምን ይገጥማቸዋል? (ቁ. 21-23)።

ጳውሎስ በቁ. 18 ላይ በምዕ. 1: 18-32 ሊናገር ያለውን ነገር በአጭሩ አስቀምጦታል። የእግዚአብሔር ቁጣ ከሰማይ እንደተገለጠ

ይናገራል። ወንጌል በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጻድቅ መሆን እንደሚቻል ብቻ ሳይሆን የሚናገረው በቅድሚያ እግዚአብሔር በኃጢአታችን ላይ እንደተቆጣ ይገልጻል። ብዙ ሰዎች ስለ እግዚአብሔር ቁጣ ማሰብ አይፈልጉም፤ ነገር ግን ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ብቻ ይሰማሉ። በእርግጥ እግዚአብሔር የፍቅር አምላክ ነው። ጳውሎስ ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ከምዕ. 3-5 ባለው ክፍል ውስጥ ይናገራል፤ ነገር ግን የእግዚአብሔርን ፍቅር በጥልቀት ለመረዳት አስቀድመን የእግዚአብሔርን ቁጣ መረዳት አለብን።

7ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር ይቆጣል ስንል ምን ማለታችን ነው?

የእግዚአብሔር ቁጣ በኃጢአት ላይ ያለው ጥላቻ ነው። ቁጣ ማለት ትዕግስትን ያጣል ማለትም አይደለም። አንድ የማይፈልገው ነገር በመደረጉ ጠጉሩን እየነጩ ይጮሃል ማለት አይደለም። አስተውለን ስናየው የእግዚአብሔር ቁጣ የቅድስናው አካል ነው። እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነ ሙሉ ለሙሉ ከኃጢአት የተለየ ነው። ከኃጢአት ጋር ምንም ጉዳይ የለውም። የእግዚአብሔር ቁጣ ማለት እርሱ በምንም ዓይነት መልክ ያሉትን ኃጢአትንና ክፋትን ይቃወማል ማለት ነው። ኃጢአትን ሊታገሥና ሊያባብል እስከማይችል ድረስ የኃጢአት ጠላት ነው ማለት ነው። እግዚአብሔር ኃጢአትን ስለሚጠላ በኃጢአት ላይ ይቆጣል።

እግዚአብሔር ከኃጢአትና ከክፉ ነገር ጋር ጉዳይ የሌለው በመሆኑ ደስ አያሰኝምን? እኛስ ያለ ጥላቻና ፍርድ ማጣመም ምንም አይደለም የሚል ወይም እንዲሆን የሚፈቅድ አምላክ እንዲኖረን እንፈልጋለን? ትንሽ እንከን ያለበት አምላክ እንዲኖረን እንፈቅዳለን ወይ? በእርግጥ አንፈልግም። እግዚአብሔር ኃጢአትንና ክፉ ፍሬዎቹን በሙሉ ስለሚጠላ ኃጢአትን ሊቃወምና እርምጃ ሊወስድ ግድ ነው። በኃጢአት ላይ ሊቆጣ ይገባል። የእግዚአብሔር ቁጣ እርሱ በፈጠራት በዚህች መልካም ምድር ላይ ፍርድ ማጣመምን፥ አድልዎንና ጨካኝነትን ባመጣው ኃጢአት ላይ ያለው ግልጽና ትክክለኛ የሆነ ጥላቻ ነው።

8ኛ ጥያቄ፡- በቂ. 18 ላይ ጳውሎስ ለዚህ ኃጢአት ተጠያቂው ማነው ይላል?

ለዚህ ኃጢአት ተጠያቂው ማነው? ሰዎች ሁሉ ናቸው። ኃጢአትና ዓመፃን ያደረጉ ሰዎች ናቸው። በዚህ ስፍራ ጳውሎስ በተለይ የሚናገረው ስለ አሕዛብ ነው እነርሱ በምዕ. 2 ግልጽ እንደሚያደርገው ግን

የሚናገረው ነገር ስለ ሰዎች ሁሉ መሆኑ እውነት ነው። እግዚአብሔር እኛ ሰዎች ሁሉ ወደ ዓለም ባመጣነው በኃጢአት አጥፊነት ወደ ምድር ማምጣትና ምድርን በክፋትና በኃጢአት መሙላት ብቻ ሳይሆን፤ የእግዚአብሔርን እውነት እያወቁት በእግዚአብሔር እውነት ላይ ዓምጸው የእግዚአብሔርን እውነት ከለከሉት። ይህ ማለት የእግዚአብሔር እውነት በሕይወታቸው ውስጥ እንዲሠራ አልፈቀዱለትም ማለት ነው።

9ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) እግዚአብሔር እንድታደርግ አዝዞህ አንተ ግን ያላደረግካቸው ነገሮች ካሉ ለምሳሌ ያህል ጻፋቸው። ለ) እነዚህ ነገሮች ከፋትን ወደ ሕይወትህ እንዴት ያመጡብሃል ትላለህ?

እንግዲህ እግዚአብሔር ዛሬ ቁጣውን የሚገልጽበትና በኃጢአተኞችም ሁሉ ላይ ለዘለዓለም የሚያፈስበት ምክንያት ይህ ነው። ሰዎች ስለ እግዚአብሔር እያወቁ ጀርባቸውን ሰጥተውት ወደ ኃጢአትና ወደ ዓመፅ በመሄድ በዓለም ላይ ሁሉንም ዓይነት ጥፋትና ክፋት አመጡ። ይህ እውነት ነውን? በእርግጥ ሰዎች ይህን ያህል ክፋቶች ናቸውን? በእርግጥ በእግዚአብሔር መልካምነት ላይ ፈታችንን እስክናዘር ድረስና ፍጥረታችንን በኃጢአታችን እስክንበክል ድረስ በክፋት ዓምፀናልን? ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈላቸው ሰዎች ያን ያህል ክፉ የመሆኑን ነገር እንደማይቀበሉ ስለሚያውቅ ሲያረጋግጥላቸው እንመለከታለን። ከቁ. 19-32 ድረስ ጳውሎስ፡ የሰው ልጅ እግዚአብሔርን በእርግጥ ያውቅ አንደ ነበር፤ እንደዚያም ሆኖ ግን ይህንን ዓለም በኃጢአቱ ለመበከል ፊቱን ከእግዚአብሔር መልካምነት እንዳዞረ ያረጋግጣል።

በቁ. 19 ና 20 የሰው ልጅ በሙሉ በተፈጥሮ ስለ እግዚአብሔር የሚያውቃቸውን አንዳንድ ነገሮች ይናገራል። በዓይን የሚታዩ የእግዚአብሔር ፍጥረታት ስለማይታዩ የእግዚአብሔር ተፈጥሮ የሚናገሩት ነገር እንዳለ ያመለክታል። በመዝ 19፡1 ላይ እንደተጻፈው «ሰማያት የእግዚአብሔርን ክብር ይናገራሉ፤ የሰማይም ጠፈር የእጁን ሥራ ያወራል» ይላል። የሰው ልጆች በሙሉ ወደ ፍጥረታት በመመልከት ስለ እግዚአብሔር አንዳንድ ነገሮችን ያውቃሉ።

- 1) እግዚአብሔር ኃይለኛ እንደሆነ ይናገራል። የፍጥረታትን ሞገስ የተመለከተ ሁሉ ይህንን የሠራ ኃይልን የተሞላ እጅ እንደሆነ ያውቃል። ተፈጥሮ ደግሞ
- 2) እግዚአብሔር መለኮታዊ እንደሆነ ወይም አምላክ እንደሆነ ያስረዳል። በሌላ አባባል ብናስቀምጠው ተፈጥሮን የሚመለከት ሁሉ

የአምላክነትን ፍጹምነት የያዘ አንድ መለኮታዊ አምላክ እንዳለ ይረዳል ማለት ነው። እነዚህ ነገሮች በሙሉ እግዚአብሔር ስለ እራሱ በተፈጥሮ ውስጥ በቀላሉ የገለጻቸው ነገሮች ናቸው። ይህንን ነገር የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች «አጠቃላይ መገለጥ» በማለት ይጠሩታል። አጠቃላይ ገለጻ ስለ እግዚአብሔር እውነተኛውን ነገር ቢያስተምረንም እንኳ ለደገንነት የሚሆን በቂ ትምህርት አይሰጠንም። ለመዳን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙ ግልጽ የሆነ መልእክት ያስፈልገናል ይህንን ለደገንነት የሚያስፈልግ መልእክት የመጽሐፍ ቅዱስ አስተማሪዎች «ልዩ መገለጽ» በማለት ይጠሩታል።

በቁ. 25፥ 28 ና 32 በየትም ስፍራ የሚገኙ ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር የሆነው አጠቃላይ መገለጽ እንዳላቸው በመደጋገም ይናገራል። በምድር የሚኖሩ ሰዎች ሁሉ ሁሉን የሚችል ኃያል አምላክ እንዳለ በሚያስረዳ ወቅት ውስጥ ተወልደዋል። ይህንንም የገለጠላቸው ተፈጥሮ ነው።

እግዚአብሔር በተፈጥሮ ውስጥ የሰጠውን ይህንን አጠቃላይ መገለጽ የሰው ልጆች ግን ምን አደረጉት? እግዚአብሔርን እንደ አምላክነቱ አላመለኩትም ወይም አላከበሩትም ወይም አላመሰገንኩትም። የሚገባውን ነገር አላደረጉለትም። ጀርባቸውን ሰጡት፤ ተዉት። ይህ ሳይረዱት የመተው ጉዳይ አይደለም ወይም ባለማወቅ የተሠራ ስሕተት አይደለም። እያንዳንዱ ሰው ጀርባውን ለእግዚአብሔር ለመስጠት ግልጽ በሆነ እውቀት የተፈጸመ ውሳኔ ነው።

ሰዎች ለእግዚአብሔር ጀርባቸውን በሰጡበት ጊዜ የሚሆንባቸው የመጀመሪያ ነገር የአእምሮአቸው ባዶ መሆንና የመረዳታቸው ችሎታ መጨለም ነው። ይህም ማለት ስለ መንፈሳዊ ነገር በግልጽና በትክክል ለማሰብ ይላናቸዋል ማለት ነው። ሰዎች ለእግዚአብሔር ጀርባቸውን በሚሰጡበት ጊዜ በጨለማ ውስጥ ሆኖ ወዴት እንደሚሄድ ለመወሰን እንደሚቸገር ሰው መንፈሳዊ አስተሳሰባቸው የተምታታ ይሆንባቸዋል። እራሳቸውን ከብርሃናት ሁሉ ስላገለሉ ትክክለኛ ውሳኔ ሊያደርጉ የሚችሉበት አንዳችም መንገድ የለም። ብልህ እንደሆኑና ትክክለኛ መንገድ የሚያውቁ ሰዎችም እንደሆኑ እራሳቸውን ይቆጥራሉ፤ ዳሩ ግን ሞሾች ሆነዋል።

10ኛ ጥያቄ፡ - 1ኛ ቆሮ. 2፡14 አንብብ። ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች ከዚህ ጋር የሚመሳሰል ምን ነገር ይነግራቸዋል?

11ኛ ጥያቄ፡ - ክርስቶስን ላለመቀበል እራሳቸውን እንደ አዋቂ የሚቆጥሩ የምታውቃቸው ወይም በመጽሐፍ ያነበብካቸው ሰዎች ካሉ ለምሳሌነት ጻፋቸው?

ስለ ክርስቶስ የሆነውን «ተአምራዊውን» ነገር ላለመቀበል ብዙ ሰዎች እራሳቸውን እንደዘመናዊ ወይም በከፍተኛ የትምህርት ደረጃ እንዳለው ሰው ይቆጥራሉ። ጳውሎስ እነዚህን ሰዎች በሚገባ ሲገልጣቸው፡ ብልህ ነን ብለው ያስባሉ ግን ሞኞች ናቸው ይላል። ፊታቸውን ከእግዚአብሔር መልሰው ጀርባቸውን ሲሰጡ ስለ መንፈሳዊ ነገር የማሰብ ችሎታቸውን አጡ።

ከእግዚአብሔር ፊታቸውን መልሰው ጀርባቸውን በሚሰጡበት ጊዜ የሚሆንባቸው ሁለተኛው ነገር እግዚአብሔርን ከማምለክ ይልቅ በእግዚአብሔር የተፈጠረውን ነገር ማምለክ ነው። ጳውሎስ በዚህ ውስጥ በድርጊታቸው ውስጥ ያለውን ሞኝነት ማሳየቱ ነበር። የማይጠፋውን እግዚአብሔርን ማምለክ ሲገባቸው፡ የሚጠፉና የሚበላሹ ነገሮችን አመለኩ። ይህ ሞኝነት የመጣው፡ ሰዎች ከእግዚአብሔር በመራቃቸውና መንፈሳዊ መረዳታቸውን አሳልፈው በመስጠታቸው ነው፤ ስለዚህም የሚጠፉትን ማለትም ሰዎችን፡ ወሮችን፡ እንስሳትንና በራሪ ነፍሳትን እንኳ የሚመስሉ ነገሮችን አመለኩ። ጳውሎስ ይህ የሆነው ለሰዎች ሁሉ ነው ይላል። ሰዎች ሁሉ በተፈጥሮአቸው እግዚአብሔርን ያውቁ ነበር፤ ነገር ግን ጀርባቸውን ለእግዚአብሔር ሰጡ። ሰዎች ጀርባቸውን ለእግዚአብሔር በሚሰጡበት ጊዜ መንፈሳዊ መረዳታቸውን በሙሉ በማጣት የተሳሳቱ አማልክትን ያመልካሉ።

12ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) በአካባቢያችሁ የሚኖሩ ሰዎች ከእውነተኛ አምላክ ከእግዚአብሔር ሌላ ምን ምን ያመልካሉ? ለ) አንተስ ልታመልካቸው የምትፈተንባቸው ነገሮች የትኞቹ ናቸው?

የዚህን መልእክት እውነተኛነት በአካባቢያችን ሁሉ ለማየት እንችላለን። አንዳንድ ሰዎች እግዚአብሔርን በማምለክ ፈንታ ታላላቅ ቅዱሳንን ወይም ነብያትን ያመልካሉ። ሌሎች ደግሞ በእንስሳት ወይም በዛፍ ወይም በድንጋይ ውስጥ የሚኖሩ መናፍስትን ያመልካሉ። እነዚህ ሁሉ ነገሮች የተፈጠሩና የሚጠፉ ናቸው። ምናልባት «ይህንን እኔ አላደርገውም» ብላችሁ ታስቦ ይሆናል። «ከእግዚአብሔር ሌላ ምንም

ነገርን ለማምለክ ተፈትኜ አላውቅም። ጣዖትም ሆነ የሐሰት አምላክ፤ አምላኪ ነው ብዬ ሰግጂላቸው አላውቅም» ትሉ ይሆናል። በእርግጥ ብዙዎቻችን ጣዖትን አምልከን አናውቅም ይሆናል። ሁላችንም ግን የሚጠፉ ነገሮችን አምልከናል። አንዳንድ ሰዎች ሀብትን ያመልካሉ። በሕይወታቸው ከሁሉም የሚበልጠው አስፈላጊ ነገር ብዙ ገንዘብ፤ ብዙ ከብት ወይም ትልቅ ቤት ማግኘት ነው። ሌሎች ከፍተኛ ሥልጣንና ሹመትን ያመልካሉ። በሠፈራቸው፤ ወይም በመንግሥት ዘንድ፤ ወይም በሥራ ቦታቸው ተፈላጊ ሰው መሆንን ይፈልጋሉ። ሌሎች ሰዎች ደግሞ ትምህርትን ያመልካሉ። በሕይወታቸው ለእነርሱ እጅግ አስፈላጊው ነገር ከፍተኛ ትምህርት ማግኘት ነው። ሌሎች ሰዎች ደግሞ ታላቅ መሪ ወይም ሰፖርተኛ ወይም ሙዚቀኛ የሆነ የታወቀ ሰውን ያመልካሉ።

ሰው በሕይወቱ ከእግዚአብሔር የሚያስቀድመው ግንኙነትም ነገር ካለው እርሱን ያመልክዋል ማለት ነው። ሰዎች እነዚህን ነገሮች የሚያመልኩት ለእግዚአብሔር ጀርባቸውን ስለሰጡና መንፈሳዊ መረዳታቸው ስለጨለመ ነው።

13ኛ ጥያቄ፡ - ከቁ. 20-21 ያለውን ወደ ጓላ ተመልሰህ ተመልከት። ሰዎች እግዚአብሔርን ለመተዋቸውና ጣዖትን ለማምለካቸው የሚያመካኙት ምንድን ነው?

«የሚያመካኙትን አጡ» ማለት ሕጋዊ መከላከያ ለማቅረብ አልቻሉም ማለት ነው። ሰዎች ሁሉ በተፈጥሮ እግዚአብሔርን ስለሚያውቁ ከእግዚአብሔር ፊታቸውን ሲመልሱ ለመንፈሳዊ ቸልተኝነታቸውና ጣዖትን ለማምለካቸው እንደ መከላከያ ሊያቀርቡት የሚችሉት ምክንያት የላቸውም። እግዚአብሔርን ከመከተል እንቢ ያሉት አውቀው ነው፤ ስለዚህ በተግባራቸው ይኮነናሉ።

14ኛ ጥያቄ፡ - በሕይወትህ ከእግዚአብሔር በፊት እንድታስቀድማቸው የምትፈተንባቸው ነገሮች የትኞቹ ናቸው? አሁኑኑ እነዚህን የተሳሳቱ አምላኮች በማምለክህ ኃጢአትህን ለእግዚአብሔር ተናዘዝ፤ በእነዚህ ነገሮች አካባቢ እግዚአብሔርን በሕይወትህ ለማስቀደም ምን ማድረግ እንደምትችል ጥቂት አስብ።
